

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy héra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy héra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilastér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, július 22.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesércikk: Tiszta választást!

Az üres Ház.

Lamm főhadnagy támadól.

Országos Tisztviselő Szövetség.

A gárda hű marad.

Nyári szivatások.

Szükség — Aradra.

Nyári viszontagságok.

Vizipólió Menyházán.

Öngyilkos aradi kaszírnök.

Felfüggesztett aradmegyel legyső.

Aktuális emberek.

Az elveszett leány.

Nem megyünk Oroszországba.

Csarnok: Az elrabolt ereklje. Ira: Pekár Gy.

Tiszta választást!

Arad, július 21

Nyomatott betűk hirdetik, a nemzet „nagyjai” erősítetik a törvényhozás házában, hogy tisztult korszakot élünk. Sip, dob, zene, harsona menydörgi szerte a hazában, hogy ütött a megváltás órája e korrupciókba mártott, sokat szenvedett, szerencsétlen országra.

Ne legyünk hitetlen istentagadók, emeljük meg süvegünket, mikor a porondra lépünk és úgy köszöntsük a tisztára fűrösztött korszakot, mely elhozott bennünket a politikai tisztesség ígért földjére.

Az alkotmányos küzdelem teljes hevével tombol Aradon. Barabás Béla örökeért folyik a harc, azért a mandátumért, melyet e város polgársága két ízben nyújtott át Barabásnak tisztán, mocsoktalanul,

menten a korrupció és szenny legkisebb árnyékától.

Igy akarjuk mi megvívni a harcot most is. És aki másképp akarja, az megpecsételte sorsát szándékának gonoszságával, mert annak végzete nem lehet más, mint a szégyenletes bukás.

A politikai harctér levegője izzó és puskaporral teli most Aradon. Három jelölt három irányban korbácsolja fel a szenvedélyek hullámain, s amint a jelek mutatják, a csütörtöki választással aligha záródnak le az izgalmas politikai peraktái. Nagyon valószínű, hogy a viaskodás folyini fog tovább, amíg a végső szót ki nem mondja benne egy pótvalasztás utolsó fóruma.

A harc tehát nemcsak izgalmasnak, de hosszujáratunak is ígérkezik. Ilyen auspiciumok mellett pedig fontosnak tartjuk, hogy amivel olyan hosszú időre megzavarják a polgárság békéjét, abban a mozgalomban ne jusson érvényre más fegyver: csak az elvek vértje, meg a tisztesség pengéje.

Aradon pedig városszerte beszélnek mostan *egyéből* is. Hirdetik titkon, terjesztik nyíltan, hogy egyik-másik párt csengő, guruló érveket készül belevinni a háboru tüzébe s ami hiányzik a meggyőződések teljességéből, azt megtoldják azokkal a kerekre szabott, vakító fémdarabokkal, melyek nélkül őrizetlen maradt volna Krisztus koporsója is. Talán rémképek mindezek s később üres kortes fogásoknak bizonyulnak csupán,

de annyi tény és elvitathatlanul igaz, hogy a helyzet jelenlegi állapotában úgy tárgyalják e kérdést Aradon, mintha a mostani választás eredménye nem annyira politikai sikert, erkölcsi diadalünnepet jelentene a többségre jutott pártnak, mint inkább *gazdasági föllendülést* a külvárosok ingatagabb meggyőződésű népének.

A lélekvásárlás előszele suhog feletünk. Azoknak a letűnt, korrumpált időknél sokat ócsárolt, pellengérré állított emléke, melyek hogy elmúltak s többé vissza nem térnek soha: nap-nap után olvasható a koalíciós lapokban. A jelöltek vagyoni viszonyai felől több szó esik mostanában Aradon, mint amaz elvek felől, melyeket egyik és másik férfit a zászlajára irt. A program helyét a telekkönyvi kivonat foglalta el; s a népszerűség fokmérője nem a polgárság szeretete, hanem a korlátlan hitelképesség lett.

Ezt a szomorú, ezt a sötét képet rongyokra kell tépni most; ezeket a politikai dudvákat ki kell pusztítani idejében s le kell ütni a fejét még a kósza korteshangnak is, mely azzal hint mételeyt a szavazók lelkébe, hogy Aradon ára van a polgárság meggyőződésének. De ha, amit nem hiszünk, sikertelen marad ez a törekvés, akkor vegye tudomásul és vallja hitéül e város minden szavazó polgára, hogy *a vesztegetőt, a lélekvásárlót követni szegyen, megcsalni erény.*

És hirdessék e tant a pártok jobbjai; vigyék el a főutcák palotáiba, a külvárosok kunyhóiba a nép tanítóit; terjessze,

A hétről.

Boltnyitási jelentés.

A költészetből meg nem élünk,
A rimekből kevés a bérünk,
Ezt többször konstatáltam én
A pénzhányok éjjelén.

Gondolkozik, hogy vaj' mi módon
Lehetne vigan élni módomb,
Abbázában lenni télen
És fókák földjen nyár közepén.

Most végre, hála a nagy égnek,
Egy ötletemből majd megélek.
Ez ötletem nem is titok:
Holnapra már boltot nyitok.

Ha a világot be is já nád,
E boltnak nem lelnéd a párját,
Mert ilyen választási bolt
Még eddig nincs és sohse volt.

Hogy ami drága, olcsón adja:
E boltnak az a létalapja.
Polgárbizalmat, voksokat
Egyforma választókban ad.

Ki óhajt éljent mázsaszámra,
Boltomban azt is megtalálja,
Tapsot, viharzót, lelkeset,
Csak kérned kell és megleled.

Kortest, ki rábeszélne arra,
Hogy négykézláb másszál a falra,
Ki mindent tud, mi párttitok:
Jutányos árban szállítok.

Programbeszédhez minden elvet
Minden jelölt nagyszámba' lehet.
És raktáramban fekszik a
Jó választási taktika.

E boltnak lesz forgalma bőven
Ebben a választás-időben,
És lesz benne, azt mondhatom
Kis forgalom, de nagy haszon.

Mert úgy beszélnek: bármí drága.
A voksoknak pénz itt az ára,
S e pénzzel egynehány szekér
A napokban Aradra ér.

Boltom tehát pompás, nagy eszme,
S nem kérdés, hogy erkölcsé lesz-e, —

Mert akkor boldog a haza,
Ha van, *aminek nincs szaga.*

Bármilyen sok legyen a fóka,
Mindnek akad majd eszkimója,
Mivel a fókák régi sorsa:
Kerülni eszkimó-gyomorba.

Egy mégis tündözésre készlet:
Hátha elér a durva végzet,
S a három eszkimó közül
Vevöm egyetlen sem kerül?

Hátha Müller, Komjáthy, Fényes,
Mégvett fókára egy se éhes?
És voksokért és tapsokért
Egyik sem adna semmi bért?

... Tisztelt közönség, nekem nincsen
Ilyen kockázatra semmi kivesem,
Es ennél fogva nem titok,
Hogy üzletet mégsem nyitok.

Nélkülem is csak megtalálja
Mindenki, hogy minő a pártja,
Mert nincs olyan tétova fóka,
Ki ne találjon eszkimóra.

—zab.

ápolja és büszkén hangoztassa Arad magas színvonalon álló, hozzáférhetlen sajtója. Vallás legyen ez, mely egy hitre terel minden embert, aki a közélet tisztaságát a nemzet kincsének tekinti.

Tiszta választást!

Az üres Ház.

Darányi tárcáját megszavazták.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 21.

Jó lesz most már csakugyan, hogy ha mielőbb végződik a parlament ülészsaka, mert valamelyik nap még megtörténik, hogy egyik ülést nem lehet megtartani, mert nem jön el rá egyetlen képviselő sem. Minden eddigi részvétlenséget felülmúlt a képviselőház mai ülésének részvétlensége. Még egy negyed tizenegyre is alig lézengett husz képviselő a teremben s *Justh Gyula* látható kelletlenséggel nyitotta meg az ülést.

Az elnök betérjeszti az irományokat, bemutatja a Lippán megválasztott *Dániel Tibor* báró megbízó levelét és jelenti, hogy *Mezőssy Béla* mandátumát végleg igazolták. *Szalay László* a pénzügyi bizottság jelentését terjeszti be. Ezután felolvassák az interpellációs könyvet. *Gráze Gusztáv* az oroszországi fegyveres beavatkozásról elterjedt hírek dolgában, *Bánffy Dezső* báró pedig a marosvásárhelyi gör. kel. főesperes fegyelmi ügyében interpellálja a kultuszminisztert. A Ház fél háromkor tér át az interpellációkra.

(A cukor surtax.)

Lázár Pál megindokolja ezután a cukor surtax kérdésében benyújtott indítványát. Fejtégetéseinek lényege az, hogy a cukor surtaxot feltétlenül érvényben kell tartani és miután ez nem egyéb, mint magyar vám, az összes ilyen révén támadó jövedelmek illessék kizárólagosan a magyar kincstárt. Kér indítványa tárgyiasát.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ebben nem barátja ő sem a cukor surtax leszállításának, de figyelembe kell venni a mi közviszonyainkat. Rajta lesz, hogy nem sokára javaslatokkal léphessen a Ház elé és kötelezőleg kijelenti, hogy ezek a javaslatok a surtaxot ideális kötelezettséghől reális kötelezettséggé teszik majd. *Lázár Pál* indítványával teljesen egyetért, kéri azonban őt, hogy azt vonja vissza, mert hiszen

már akció van a kormány kebelében éppen e tárgyban.

Lázár Pál visszavonja indítványát.

Következik a földmívelési tárca tárgyiasa.

(Darányi malacolopó köpönyege.)

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: Nem reflektál minden megjegyzésre. A Tátra fejlesztése dolgában kapott figyelemzetésért köszönettel tartozik. Hisz ő kezdett itt akciót s ezt folytatni is akarja, hisz ilyen kincset kihasználatlanul nem hagyhatni. De a hálókocsi által fizetett 25.000 korona bért nem engedi el. Ha arról van szó, hogy a Tátrában új beruházások történjenek, akkor legyenek meggyőződé, hogy a vállalatok nála mindig kellő előzékenységgel találkoznak. *Lázár Pál* szerint az ő tárcájában van malacolopó köpönyeg, amely mögö elbujtatják a gyanus tétéleket. Az indoklás negyvenhetedik lapján erről van szó. A földmívelésügyi miniszteriumnál az a szokás, hogy a beruházásokra szükséges pénzt saját alapjaiktól veszik kölcsön. A 900.000 korona a két laktanya építésére kellett. Így tehát megvan a köpönyeg, de eltűnt a malac. (Derűtség)

Felkiáltások: Itt van a malac. (Derűtség.)

Darányi Ignác: *Lázár* a lótenyésztest és a szarvasmarhatenyésztest állította szembe. Ez hálátlan dolog, mert mind a kettő egyformán fontos az érdekeinkre. Félvértényesztés nélkül köztenyészítés nincs. Magyarországnak nem sok gazdasági ága van, amelyet külföldön irigyelhetnénk, de a lótenyésztesünk egész Európában első helyen áll. Ez nekünk nagy előny, még a nemzeti védelem szempontjából is. A lóverseny és a totalizátorkérdésről szól. Nem lelkesedik a totalizátorért, azt hiszi, hogy kevesen vannak a Házban, akik ne játszottak volna híven a totalizátornél. Dekrétummal azonban a jitékszenvedéyt eltörölni nem lehet. A totalizátort kiirtani a Ház nem akarja, de bizonyos reformok szükségesek. Ő már a Lovar-egylet elnökével beszélt a dologról s jelezte, hogy ősszel ankétet akar tartani, amelyen megbeszéljék, hogy a totalizátornél és a fogadóirodáknál milyen reformokat kell létesíteni, a szegényebb néposztály érdekeit szem előtt tartva.

(A mezőhegyesi uradalom.)

Darányi Ignác: A mezőhegyesi uradalom parcellázása bűn volna, mert e tekintve attól, hogy a külföld is csodálattal emlékezik meg az uradalomról.

Farkasházy Zsigmond: Es a banketről. (Derűtség.)

Darányi Ignác: Közbeszólása után itélve azt hiszi, hogy *Farkasházy* még nem látta a a mezőhegyesi uradalmat. Kéri, hogy tekintse azt meg. Olyan mintakezelés van ott, hogy az uradalom holdanként 32—34 koronát jövedel-

mez, amit kevés magángazdaság tud kimutatni. Egy barátja is ócsárolta a mezőhegyesi intézményt, anélkül, hogy látta volna. Mikor aztán odaküldte, úgy éiragadta a dolog, hogy visszavonta mind az öt gáncsoló cikket.

Kelemen Samu: Ezt *Farkasházy* nem tudja megtenni. (Derűtség.)

Darányi Ignác: Akkor talán nem is hívom meg. (Derűtség.) Természetesnek tartja, hogy ő az ilyen remek birtokot nem parcellázza. Szól még a budapesti gazdasági főiskola kérdéséről. Ő azt meg akarja csinálni, bár a szakértők közt sok itt az eltérés. Egy német szakértő a multban kijelentette, hogy a szőlőfelújítás terén mi a legelső vagyunk, viszont a pincekezelés és a borértékesítés terén el vagyunk maradva. De mindent itt nem tehet az állam. Igéri azonban, hogy minden iparkodást itt támogatni fog. Nem járul sem *Achim*, sem *Vajda* indítványához. *Achim* itt a Házban sokat beszél a borkabátosokról. Hát hiszen ugy tudja, hogy *Békéscsaba*n *Achim András* is borkabátban szokott járni. (Derűtség.) Kijelenti, hogy a munkások érdekeiben sok jó reformot akar. Megoldja a munkáslakások és a telepítések kérdését és igyekezni fog a parcellázást is egy egyszerű jogalpra fekteti. (Helyeslés.) Higgyék el neki, hogy ő a magyar gazdasági világ minden osztályát támogatja, de első helyre a szegényember dolgát teszi. (Taps.) Kéri, hogy a költségvetést fogadják el.

A Ház *Achim* és *Vajda* javaslatát elveti és a költségvetést három első tételében elfogadja.

(Erdések fizetése.)

Az állami erdők tételénél felszólal:

Bánffy Dezső báró: Azt fejtegeti, hogy az erdészeti hivatalnokok fizetése nem tar. lépést azon egyéb hivatalnokok fizetésével, akik szintén olyan képzettséggel rendelkeznek, minégyverdészeti hivatalnokok. Az 1907. évi költségvetésnél kéri, hogy a földmívelési miniszter a kérdésre is fordítson figyelmet.

Darányi Ignác: Részben már az ezidél költségvetésben vétettek fel erre nézve intézkedések. Egyebekben osztja *Bánffy* nézeteit e kérdésben és a jövő évi költségvetésben ki fog terjeszkedni erre a kérdésre.

A telepítés kérdésénél:

Bánffy Dezső báró kiemeli, hogy javulás tapasztalható e tekintetben és *Darányi* kijelentései őt nagy részben megnyugtatták. Őt évekkel ezelőtt ebben a kérdésben nemzeti érdekek vezették. Az eddigi rendszerrel szakítani kell. Meg van róla győződve, hogy a telepítések hasznosak az egységes nemzeti államszempontjából. Több millióra rugó összeg felvételét tartja e célból szükségesnek. Szociális és nemzeti szempontokból áldozatok nélkül nem lehet ezen a téren eredményeket elérni. (Helyeslés.)

Hűtlenség.

Irta: Lengyel Géza.

I.

A háziasszonyon pompás kék pongyola omlott végig. A vendégek éiragadtatva bókoltak neki, csak *Seregi* — a milliomos fűszerkereskedő — beszélt zavartalanul, választékos előkelőséggel a maga esetéről.

— Ez az egyszerű, semmitmondó szürke ruha, a mely rajtam van — panaszkodott — nyolcvan forintba került. Igazán borzasztó, hogy polgárembernek ennyit kell költeni. De hát mit csináljak? Olcsóbban nem lehet viselhető ruhához jutni.

Mindenki helybenhagyóan bólintott, a háziasszony udvarias érdeklődéssel vizsgálta a semmitmondó, de drága ruhát.

Seregi tovább beszélt. Egyéb, csudálatos tulajdonságokkal megáldott angol holmikról, mesébe való nyakkendők és pazar finomságu kalapok beszerzési forrásáról, áráról és a viszontagságokról, amelyekkel az ilyen elsőrangú források felkutatása jár. Sorra kerültek azután lakásberendezésének butoradarabjai. Régi, becses munkák. Mind az övé és mind egy-egy unikum. Majd az ösök, akiknek homályos, misztikus képei körülveszik az ebédidjét. Nagybaszsu apák és törékeny, csodaszép asszonyok. Apró gyerekek és tiszteletreméltó matrónák. Utazások is jöttek, mert ez a *Seregi* csakugyan bejárta a félvilágot és mindenütt látott valami

figyelemre méltó, valami érdekeseit. És mindenről pontosan beszámolt. Csak az volt a baj, hogy a sok pazar szórakozás költségeiről sem felelt meg soha.

A maliciózus kis Szabónak erről mindig volt egy halk, de gonosz megjegyzése. Ezért szemrehányó pillantást kapott a háziasszonytól. Másoktól is, mert *Seregi* milliomos volt és kitűnő nevelésű ember hírében állott. Soha nem mondott rosszat senkiről. Mindig csak magáról beszélt ugyanis.

A vendégek irigykedve hallgatták és *Seregi* nagyuri grandezzával számolt be arról, mennyibe kerül *Norderney*ben az őszi barack.

II.

Nyár elején, éjféli tájban a híres *Pálmakert*ben ült együtt a legény társaság. A kert két kopott pálmájáról kapta a nevét. Zajos volt és orfeum játszott benne. Az előadásban családiasan részt vesz a nézőközönség is. A legénytársaság vidáman beszélgetett a színpadra, csupán *Seregi* nyilatkozott most is a legkorrektebb mondatokban a kis kápolnácskáról szóló dal felől. Ez a dal nem tartozott a legerköcsösebbek közé. A ki énekelte, a népszerű *Loló*, szintén nem a szendéségéről volt nevezetes. Bár a hangjáról sem. A hang hiányosságait *Loló* élénk lábmozdulatokkal pótolta. A szeme pedig keresetlen egyszerűséggel fejezte ki érzelmeit.

Utána elaggott attrakciók következtek. Jött az ekvilibrista és miközben három cilinderrel

és öt bottal bámulatba ejtette a közönséget, megeredt az eső. A művész a karmester fejébe hajította az egyik ócska kalapot és a kert fölé hamsósan leereaztettek egy hatalmas ponyvát. Később *Loló* táncot produkált. Ez a mutatványa sem állott valami szédítő magaslaton. De a tánchoz rózsaszín selyem trikót lehetett felvenni. A trikó remekbe faragott gömbölyű formákat takart. Nem irigy módon. A férfiak égő szemekkel nézték. *Seregi* azonban a táncot kritizálta műértően.

— Ezek a mozdulatok — szölt határozottan — nehézkesek, kellemetlenek. A párisi *Moulin de la Galette*-ben már láttam ezt a táncot, tavaly ősszel. Ugy járta ott egy kecses francia, hogy belé lehetett bolondulni.

Igy beszélt *Seregi*, de már a főpincérrel tárgyalat és az ilyen tárgyalásnak többnyire szeparé a vége. Most is az volt. *Loló*val és sok francia pezsgővel.

III.

A szeparéban *Seregi* tüzesen udvarolt *Loló*-nak és úgy bánt vele, mint egy gróf kisasszonynyal szokás. *Loló* boldog volt és kissé határozott kifejezéseit lehetőleg mérsékelte. Igyekezett igen figyelmesen végig hallgatni *Seregi* lakásberendezéséről szóló előadását. Szakértő megjegyzéseket tett a butorok gondozásáról és ahogy a jó társaságban illik, élénken érdeklődött *Seregi* családi viszonyai iránt.

Seregi megvallotta, hogy vőlegény, *Loló* komolyan gratulált és a menyasszony arcképé-

(Achim bőrkabátja.)

Achim András: Félreértett szavai helyreigazítása címén kér szót. A miniszterrel polemizálni kezd.

Elnök kijelenti, hogy a házszabályok ezt nem engedik meg.

Achim András: A Ház engedelmét kéri. A Ház szavazás után megadja Achimnak az engedélyt, dacára annak, hogy Darányi ellene szavazott.

Achim András: Részletesen reflektál a miniszter beszédére és kijelenti, igaz, hogy vasárnap ő is bőrkabátos, de nem eser holdas.

Maniu Gyula és Bredicianu Korjolán szintén a telepítés kérdéséhez szólnak.

Elnök: szünetet ad.

(Vita a telepítésről.)

Lengyel Zoltán a telepítést feltétlenül fontos gazdasági kérdésnek tartja és azt kívánja, hogy tanuljunk a nemzetiségektől a tekintetben, hogy a telepítést társadalmi uton is mozgassuk elő. (Helyesítés.)

Elnök bezárja a vitát.

Darányi Ignác a telepítés ügyében kijelenti, hogy az állam a telepeseknek nem abban az árban adja a földeket, amilyen árban megveszi, hanem méltányos áron. A nem sikerült telepítéseknek az volt a baj, hogy a telepesek nem rendelkeztek elég szellemi és anyagi tőkével. A törvénytervezet benyújtása előtt minden esetre szaktanácskozást fog tartani. A hazatérő kivándorlók telepítéséről szintén gondoskodni fog. A kormány figyelmeztetni fogja a hazatérőket, hol települjenek meg. Tagadja, hogy a nemzetiségeket mostoha elbánásban részesíti az állam. Ural a hegyvidéki akcióra, a szász földek fölvirágoztatására és a krassó-szörénymegyeyi marhaállomány följavítására. A nemzetiségeknek sehol sincsen olyan jó dolguk, mint Magyarországon.

A falkolák tételénél Lengyel Zoltán föl-szólítására Darányi Ignác kijelenti, hogy azt az elvet, amely szerint az állam facsemetéket pénzért ad, fenn akarja tartani, de az nem zárja ki azt, hogy szövetkezetek útján adja ki a csemetéket.

A székely segítő-akció tételénél Maniu Gyula követeli, hogy Erdélyben nemcsak a székelyeket, hanem a románokat is segítse az állam, Székessák Ferenc pedig a tót nép segítségére hívja föl a kormányt.

Darányi Ignác kijelenti, hogy a segély-akciót más vidéken is folytatni fogja.

A Ház ezután megssavazta a földmívelésügyi tárca összes teteleit és áttért Grátz Gusztáv interpellációjára, amelyről lapunk más helyén számolunk be.

Lamm főhadnagy támadói. Az elítéltek ártatlanok.

(Fordulat a bűnpörben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 21.

Még élénk emlékezetében van az aradi közönségnek az a szenzációs bűnpör, amelyben Lamm Hugó 33. gyalogezredbeli főhadnagy szerepelt mint sértett, vádlottak pedig Opreán József és Antali Elemér ismert csavargók voltak. Sok szó különösen akkor esett erről a bűnperről, mikor az aradi esküdtszék mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki nemcsak súlyos testi sértés, de rablás büntetésében is s ezért Antalit hét évi, Opreánt pedig tizenkét évi fegyházra ítélték. Deutsch Izsó dr. védő ügyvéd az ítélet ellen, mint ismeretes, semmiségi panaszt nyújtott be, de ezt a Kuria nemrégiben elutasította.

Lamm főhadnagy két támadója tehát jogerős ítélet alapján ül már a börtönben, maga a főhadnagy egy külföldi intézetben gyógykezelési magát. A bűnpör azonban ismét aktuális lett: a védő ügyvéd ki akarja deríteni, hogy *téves volt az ítélet*, mert az elítéltek ártatlanok a rablásban, illetve nem raboltak, csak súlyos testi sértést és legfeljebb zsarolást követtek el, tehát nem érdemlik meg a szokatlanul súlyos büntetést.

Mint hogy a védő állításainak beigazolására öt olyan tanút is talált, akiket eddig nem hallgattak ki és minthogy a perben még újrafelvételi kérelemnek is van helye, a védő élt azzal a joggal és *ma benyújtotta az aradi kir. törvényszékhez az újrafelvételi kérvényt.*

Ha helyt ad a bíróság a kérelemnek és új tárgyalást rendel el, ismét szenzációs fordulatot vehet az ügy. Könnyen megeshetik, hogy az esküdtszék rablásban nem mondja ki bűnösöknek a vádlottakat s akkor Lamm főhadnagy alighanem *elveszti a kardbojtját.*

A védő kérvényének bevezető részében épen azt fejtegeti, hogy a főhadnagy „mentésének” élére állított kérdése

befolyásolta egyoldalulag nemcsak a közvéleményt és az esküdteket, de a bírakat is. Azután alapos fejtegetéssel az előbbi tanuvallomásokot és főleg Lamm főhadnagy három ízben tett vallomását igyekszik megdönteni, majd így folytatja:

(Az új tanúk vallomása.)

A verdikt meghozatott, a Justizmord megtörtént. A bíróság alaposan kikorrigálta a téves verdiktet: szerény 19 esztendőtt osztott ki egy kardbojt becsületéért. A társadalom érezte, hogy itt égbekiáltó igazságtalanság történt, az emberek kezdtek józanul gondolkozni és rájöttek arra, hogy az épületes manőver, az a nagy görögűz, amely ennek az ügynek elintézését megelőzte, nem volt jó egyébre, mint arra, hogy az esküdtek hangulatát illetéktelenül befolyásolja. Végre is jelentkeztek tanúk, akik látták a cselekményt és akik mocsoktalan előéletükkel elég szavahihetők ahhoz, hogy vallomásuk alapján kiderüljön az, hogy az igazság sántikált és hogy a közhangulat nyomása sokkalta nagyobb büntetést mért a vádlottakra, mintsem azt megérdemelnék. Kérdezhetné valaki: mért nem jelentkeztek ezek a tanúk az ítélelhozatalig? Miért vártak addig, ha igazat tudtak? Nos erre az a felelet, hogy ezek az emberek jelentkeztek Puskás detektívnel és biztosra vették, hogy ki lesznek hallgatva. A főtárgyaláson részint azért nem lehettek jelen, mert foglalkozásuk tartotta vissza, részint azért, mert oda csak protekcióval lehetett bejutni s így a dolgokról csak az újságokból értesültek.

Ezután részletesen ismerteti az új tanúk vallomását, majd így folytatja:

Aki ezeket a tanuvallomásokat elolvassa és meghallgatja, azonnal tisztában lehet azzal, hogy mindaz, ami ebben a bűnpörben terhelt bizonyíték gyanánt napvilágra került, nem volt igaz dolog és hogy soha jobban meg nem sértették az igazságosság ideáját, mint épen a bűnpörben. Most azonban a megtorlás elől nem szabad kitérni. S kerüljön az igazságért való küzdelem bármilyen emberáldozatokba is: *az igazságnak ki kell derülni.*

Öt kifogástalan előéletű polgári tanu, szemtanu vallomásával igazolva van az, hogy *vádlottak nem követték el azt a cselekményt, amiért elítéltek*, de semmiesetre sem olyan bűnösök, a kiknek bűnét csak 19 évi fegyházzal lehes-

ről megállapította, hogy nagyon boldogok lesznek. Seregi, akinek eleinte skrupulusai voltak, vajjon szabad-e ilyenkor tisztos polgári frigyől beszélni, hálásan csókolt kezét.

IV.

Egy hét múlva utazott el Seregi rendes nyári világrjárására. Utána ment Loló. Vele az előrelátó férfiú, amolyan szerződésféle megállapodást csinált. Egy tucat finom zefírbluzt rendelt neki és négy pompás nyári toalettet. Loló ezeket mind magával vitte, ellenben otthon hagyta félvilági erkölcsét.

Kint, a szokatlan környezetben, a vasuti table d'hote-nál és a tengerparti szállék előcsarnokaiban Loló díszkrét és finom volt, mint egy angyal, Seregi pedig előkelő, akár egy nagykövet.

Ős boldog. Egy régi barátjával találkozott kiszálás közben és miután díszkrécióra kérte, ragyogó arccal mondotta neki:

— Most már neki merek menni a házasságnak. Azt hittem, egy héttig se állom ki, hogy mindig legyen valaki a szobámban. Félttem a családélettől, a közösségtől. Ezt a társas utazást próbaképpen rendeztem. Kicsit bánt ugyan a lelkiismeret — az ember, mikor már vőlegény, rendszerint nem rendez ilyen kirándulásokat — de majd az esküvő után, az első héten meggyöngyök mindent a feleségemnek.

A jó barát sietett megnyugtanni.

Seregi tehát megnyugodott és még egy héttig gyönyörben uszva, járta a tengerpartot.

V.

A hetet pezsgős, mámoros éjjel fejezte be. A francia Hotelben magyar cigány játszott. Seregiék pezsgőt ittak, sokat és mint mindig, valahányszor szentimentális hangulat vett erőt, a menyasszonyról beszélgettek Loló, aki alapjában véve romlatlan kedély volt, nyárspolgári hajlamokkal és a takarékpénztárban harmincezer korona megtakarított pénzzel, zokogva borult a barátja keblére. Ellátta jó tanácsokkal és lelkére kötötte, hogy szeresse a feleségét. Legyen hozzá finom és nemes. Seregi könyezett. Együtt áradoztak tovább a legbájosabb, legédesebb menyasszony felől.

Még több pezsgő következett. Ilyenkor az ember boldonságokat követ el. Seregiék is halatlan meggondolatlanságra ragadtatták magukat. A mámor és a szentimentalizmus egy végső rohamában elhatározták, hogy ezentúl hűek lesznek a mit sem sejtő szegény kis menyasszonyhoz.

— Esküdj meg — mondotta Seregi Lolónak. És Loló megesküdt.

Seregi pedig azonnal küldött egy táviratot a leánynak. A távirat választékos hangú bizonyítéka volt Seregi rendíthetetlen szerelmének. Szegény menyasszony nem tudta mire vélni, mikor megkapta.

Seregi mindezeken után felemelő önérzettel fizetett és a számlát gondosan eltette a tárcájába. Azután kocsiába ültek és kihajtottak a hűs, rózsaszín hajnalba.

VI.

Hűs, rózsaszín volt a hajnal, Loló pedig elragadó. Finom, fehér, illatos és mámorral teli. Seregi a haját csókolta és csak akkor döbbent meg, amikor negyedérel kocsi után elhaló hangon szólt a lány:

— Most pedig gyere haza.

— Nem, fiam — felelt Seregi. Te menj haza, én pedig más szobát veszek. Hisz tudod... az eskü...

— Az eskü hülyeség — felelt Loló megdöbbentően bréttil stílusban. Be voltunk rugva. És hazamentek.

VII.

Seregi másnap semmire sem emlékezett, csak az esküre. Amelyet gyalázatosan megszegtek. Komoran járkált és keserű szemrehányásokkal illette a leányt. A leány álmosan felelt, a férfi pedig kijelentette, hogy néhány órára visszavonul. Meg fogja gondolni, mi a kötelessége ilyen esetben egy gentlemannek.

És meggondolta. Még aznap hosszú levelet írt a menyasszonynak, kifejtve, hogy a házasság nem neki való intézmény és a szent institúció ellen a tegnapi távirat elküldése és a mai levél közötti időben oly súlyosan vétett, hogy le kell vonnia a konzekvenciákat. A levél egyébként van szerencsémlel kezdődött és kezesekkel végződött. Belül nagyon finom volt, tarkítva három angol és öt francia idézettel.

sen megtorolni. El kell pusztulnia a bahiedelemnek, mely azt hirdeti, hogy „nem árt a vádlottaknak“; ki kell sajátítani a közhangulat selejtes befolyását. Hiában mondják most már, hogy egy katonatisztnek többet hisznek, mint két csirkefogónak, mert őt élő tanu fogja megcáfolni mindazt, a mit sértett előadott. Már pedig ki merné állítani, hogy egy jogállamban a tanuvallomások erejét és értékét a polgári foglalkozás misége, avagy a társadalmi állás előkelősége szerint lehessen elbírálni? Már pedig ennek az öt tanunak vallomása szinligaz kell hogy legyen, mert hiszen nincsenek érdekelve; a sértett kórházban fekszik távol külföldön, a vádlottak pedig most nyögik annak az áldozatnak súlyát, melyet a polgári osztályuralom a hadseregimádás oltárának hozott.

Most már csak az van hátra, hogy az új tanuvallomások alapján jellegzetes vonásokban elétárjam a *valódi tényállást*, melynek szemlélete által meggyőződhetik mindenki, hogy *ebben a bűnperben tévedés és botlás történt*, melyet épen annak a szent igazság és társadalmi rend nevében kell helyrehozni, a melynek hamis jelzavai egy egész emberi élet tartamára fosztottak meg embereket szabadságuktól!

(Hogy történt az eset?)

Az új tanuk vallomása nagy vonásokban jelezve megállapítja, hogy a sértett, a mikor a „Vasfürdő“ udvarára jött, ittas volt és kötekedt és a vádlottak egyikét mellbelökte.

Az utcára kiérve azonnal kardot rántott, mire Opreán azt kicsavarta kezéből és úgy vágta fejbe, hogy sapkája leesett. Sértett erre *egy koronát adott* azért, hogy sapkáját adják vissza, a mi meg is történt.

Meg van állapítva az is, hogy a kard ezen cselekmény alatt a járda melletti folyókába volt dugva. Igazolják a tanuvallomások azt is, hogy a mikor a sértett a Preisach féle boltig ért, vádlottak újra megtámadták, *kardját elvették*. Egybehangzólag vallják a tanuk azt is, hogy a sértett köpenyegének belsejéből valami tárgyat vett elő, melynek ellenében Opreán a *kardot visszaadta*. Sőt egyik tanu hallotta is, a mikor sértett visszakérte kardját és vádlottak azt visszaadni nem akarták. Erre — ugymond tanu — a sértett pénzt kínált, mire a vádlottak egyike a *pénz ellenében a kardot visszaadta*.

A cselekmény elkövetése után vádlottak betértek a „Korona“ kávéházba, ott elmondották az esetet és a *véres 10 koronásért* italt kértek, melynek kiszolgálását azonban a kávé megtagadta. Innen azután elmentek az „Oltón“ kávéházba.

(Mi terheli a vádlottakat?)

A mi ezen a tárgyaláson kívül esik, az nem felel meg az igazságnak. A vádlottak a Btk. 344. §-ába ütköző és 349. §. 2. pontja szerint minősülő *rablás büntette* miatt lettek elítélve. A fenti tényállás azonban sem a rablási szándékot, sem főleg azt, hogy valamit jogtalanul eltulajdonítottak, be nem igazolja. Sőt a kihallgatni kért új tanuk vallomásával bizonyítva van az, hogy a vádlottak csupán testi-sértés szándékával támadták meg a sértettet, a ki ennek a testi sértésnek a befejezése után önként adott 10 koronát olyan dologért, aminek elhárítása érdekében feküdt. A vádlottak az állítólagos elvételt nem eszközölték és annak fogamatba vétele alkalmából erőszakot nem alkalmaztak.

Ily körülmények között kétségtelen, hogy egy teljesen befejezett súlyos testi sértésről és egy különálló megállapodásról van szó, melyet a sértett a vádlottakkal az iránt kötött, hogy neki kardját adják vissza, mert annak hiánya reá nézve káros befolyással van. A mi tehát büntetendő marad, az volna egyedül a *súlyos*

testi sértés, melyért Oroszországban sem járna 12 évi fegyház.

Szó lehetne még a Btk. 350. §-ába ütköző *ssarolásról*, és pedig annak vétségi alakjáról, ha és amennyiben a bíróság beigazoltnak látná azt, hogy vádlottak azon cselekvénye, mely szerint egy katonatisztnek kardját csak pénz ellenében adták vissza, jogtalan vagyoni haszonszerzésre irányult és vádlottak sértettet arra kényszerítették, hogy neki 10 koronát adjon. Bár egy szóval sem érintették vádlottak azt, hogy mit akarnak tenni az elvett karddal, sőt maga sértett volt az, aki a tárgyalásokat annak visszaadására nézve bevezette és önként ajánlott fel 10 koronát a kardért.

Erős hittem és meggyőződéseim az, hogy a tekintetes kir. törvényszék nem fog elzárkózni az igazság kiderítése elől és hogy vállvetve velem, aki szintén önzetlenül és anyagi előnyök nélkül munkálkodom az ideális igazság felderítése körül: el fog követni mindent arra nézve, hogy eloszlatassanak a kételyek, elnyomassanak a hiedelmek és az igazság fényének tűndöklő erejétől eltávolítottassanak azok az árnyfoltok, melyek annak magasztos voltát homályba terelik.

A ki bűnös, lakoljék ám meg! De mert a tolvaj lopott, újra lopott, nem szabad őt mértéktelen szigorral büntetni csak azért, mert ugys bűnös ember. A büntetésnek csak addig van javító és megtorló hatása, ameddig nem okoz nagyobb fájdalmat, mint a mennyi veszelty vele elhárítunk. A társadalmi rend egyensulya csak akkor van helyreállítva, ha a cselekmény és az érte alkalmazott büntetés nem billenti meg az igazság mérlegének serpenyőjét. A jelen esetben pedig ezt a megbillent egyensulyt kell a tekintetes kir. törvényszék bölcsességének helyreállítani.

Tisztelettel
Dr. Deutsch László,
ügyvéd, védő.

Országos Tisztviselő Szövetség.

(A legnagyobb egyesület.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 21.

A széttagoaltság és széthuzás, a külön érdekek hajhászata és szolgálata az általános és közös érdekek rovására: ez a régi baja az egész társadalmunk és az egyes társadalmi csoportoknak is. Így esett meg nem egyszer, hanem százszor is, hogy a tisztviselők egymás ellen is harcoltak, ahelyett, hogy az erők egyesítésével közös érdekekért harcoltak volna. Most, ugylátszik, jótékony és regeneráló szellem hatotta át a tisztviselőket. Valaki fölvetette az eszmét, hogy *az ország valamennyi tisztviselőit* egyetlen nagy, országos szövetségben egyesítse és ekképpen megszüntesse a széttagoaltságot. Ha sikerülni fog az alakulás: ez lesz *Magyarország legnagyobb egyesülete*.

Az ország állami, törvényhatósági és magántisztviselői közül mintegy 800-an, a mai napon felhívást bocsátottak ki, a melyben tömörülésre hívják fel az összes tisztviselőket. A felhívás panasolja, hogy hosszú esztendőök tapasztalatai megtaníthatják az *állami, egyházi, törvényhatósági, községi, részvénytársasági és magántisztviselőket*, hogy széttagoaltan súlyuk nincsen s küzdelmük csak akkor vihető diadalra, ha az ország egész tisztviselői kara száll sikkra az egyes rétegek igazáért.

E célból kívánják az *Országos Tisztviselő Szövetséget* megalakítani, melynek feladata lesz az ország tisztviselő karának minden jogos kívánságának és érdekének kiküzdése s a tisztviselők részére, oly társadalmi állást és befo-

lyást biztosítani, a mely méltán megilleti. Küzdeni kíván az állami, egyházi és törvényhatósági tisztviselők fizetésrendezéseért, a szolgálati pragmatikáért, a magántisztviselők nyugdíjbiztosításáért és az összes tisztviselők anyagi helyzetének megjavításáért. E célra szolidáris együttműködéssel befolyást kér minden tisztviselői és társadalmi kérdésben, tisztviselői takarékpénztár részvénytársaságot fog létesíteni, internátusokat és üdülőházakat kíván felállítani, ingyen jogvédelmet nyújtani és az állás nélküli magántisztviselő-tagjai részére üresedésben levő állásokat ajánlani.

Az Országos Tisztviselő-Szövetség tagsági díja évi 4 korona. Bejelentéseket elfogad és felvilágosítást ad *Dános Árpád dr.* ideiglenes titkár. (Budapest, VIII., Práter-utca 45.)

Nyári zivatarok.

(A pesti vihar. — A t. Ház nyara.)

Budapest, július 21.

Egész éjjel esett az eső! Nem! . . . Egész éjjel zuhogott a zápor! Még ez sem! . . . Egész éjjel tombolt a vihar. Nyakunkba szakadtak a felhők; ránk ijesztett az égi háboru. Az itélet éjszakája lehet csak ilyen. A szél végig söpörte a pesti utcákat s ami itt rekedt por, szemét, piszok: az ott táncolt mind a levegőben.

Es százával száguldott a konfiis, meg a fiakker; és zsufolt volt minden villamos kocsi. Az omnibusz lovak is elfelejtették a döcögést és valósággal végig galoppoztak utakon, tereken. A budai kis vendéglőkből, a ligeti nyári korcsmákból menekülők hosszú rajokban futottak kapualjából kapualjába, amíg hazaértek valahogy.

A sarki rendőr bemenekül a legelső kávéházba, ahol jóféle szilvóriummal traktálják a hatalom megázott emberét. Az éjjeli pillék ablakaik mögé vonulnak és onnan kacsintgatnak ki az utcára, amelyen nem terem ma számukra babér. A háztetőkön csapkod az eső; a kanálisok szája alig tudja immár befogadni a piszkos vizet; a körüli fák, a csenevész, beteg fácskák ijedten hajladoznak jobbra-balra . . .

Ilyen a pesti zivatar. Milyen lehet vajjon odalenn a nagy alföldön az égi háboru? Milyen lehet ott, ahol nincs ilyen emeletes bérházak közé szorítva, ahol szabadon kitombolhatja magát a természet?!

Milyen lehet ott? . . . Hát honnan tudhasa azt a pesti ember? . . .

Ha itt minálunk valaki viharról beszél, hát minden második ember a parlamentre gondol. Az eszébe se jut, hogy lehet másféle vihar is; mint az, amelynél Lengyel Zoltán menydörög és Bródy Ernő, Vázsonyi Vilmos, Farkasházy Zsigmond, meg a többi elégedetlen kezeli a villámot.

Csakhogy egyelőre ilyen viharról szó sincsen és őszig szó se lehet. Olyan csöndes a Ház, mint egy klastrom. A folyosón is ugylárnak-kelenek a képviselő urak, mintha karta-hauziak volnának, az ember szinte várja, hogy így köszöntsék egymást:

— Memento mori! . . .

Bizony csöndes itt a tisztelt Házban is minden. Ha egynéhány ujságíró nem köszörülné a szellemét, hát egy hangos szó sem hallatszanék itt. Csak a Rakovszky „skribleret“ vitáznak, adomáznak és — másnap, az ujságokban, — ezek az okos vitatkozások, ezek a vidám adomázások ugylajelennek meg, mint az X. képviselő ur, az Y. honatya ur szellemes-séget, vagy okos mondásai.

Ebben a Házban, ez az országgyűlés aligha

Is produkál majd vibart. Még művihart se; hát még olyat, amilyen tegnap éjjel itt zuhogott, itt tombolt, itt viharzott el felettünk.

Lenyge! Zoltán eltanulta már a menydörgeést; a többi se tudja úgy kezelni a villámot, ahogyan kezelte egykoron... Pesten már csak olyan vihar lesz mostanság, amely jég-esővel és nem amely szőcsővel jár!...

F. I.

Szökés — Aradra.

(Egy szélhámos és egy nevelőnő.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 21.

Szerelemmel és egyéb romantikus motívumokkal kevert bűntudatban nyomoz ismét a budapesti és aradi rendőrség. Egy állítólag Aradra szökőit szerelmes párt keresnek, akik mint vőlegény és menyasszony szerepelnek s Aradon akartak házasságra lépni. A férfi egy közjegyzői irnokból lett háziszolga, menyasszonya pedig nevelőnő s most azért keresik őket, mert a vőlegény ur — sikasztott. Kiderült róla, hogy egy végleg elzúllott, többször büntetett, kétes existenciájú egyén, a kinek lelkét egész sereg kisebb-nagyobb bűn terheli.

Egyik fővárosi szőrmenagykereskedő, a *Diamond Samu és fia* cég egyik belső tagja ugyanis tegnap feljelentést tett a főkapitányságon, hogy *Bakody Kálmán*, harminc esztendő volt közjegyzői irnok, a ki a cégnél háziszolga minőségben volt alkalmazva, *százharminc koronát elcsúszott*, ezután nyomtalanul eltűnt. A pénz úgy jutott kezébe, hogy elküldték egy számlával inkasszálni. Bakody be is hajtotta az összeget, de nem vitte haza a gazdájának s vissza sem tért oda többé.

A rendőrség megállapította, hogy egy leány társaságában hagyta el a fővárost s azt hiszik, a vele szökött szép *nevelőnővel* (ezt most kéj-utazást. De megállapított a rendőrség arról az emberről egyebet is.

Bakody, valódi nevén *Bakay Kálmán*, veszedelmes szédelgő, aki igen sokféle téren követte el eddig is üzemelt. Legutóbb valószínűleg egy házassági szédelgésben dolgozik. *Diamond* társaságánál ugyanis folytonosan azzal dicsekedett, hogy *Pozsonyban menyasszonya van*, aki állandóan ellátja őt pénzzel, úgy, hogy ez a háziszolgai állás neki csak ideiglenes mellékfoglalkozása. És tény, hogy Bakody minden hónapban kapott Pozsonyból az illető nőtől postalványon ötven-ötven koronát.

Ez azonban, úgy látszik, szintén csak mellékkeresete volt a ravasz embernek, a ki hivatalnok állását annak idején szintén lelkiismeretlen szédelgése miatt vesztette el. Mert egyidejűleg Budapesten is tartott menyasszonyt: egy *Mici* nevű leányt, a ki a *Fecske-utcában* lakott és nevelőnő volt.

De sőt ehhez a *Mici*hez több szeretet, vagy több érdek fűzte, mert míg a pozsonyit egyre hittegette, addig *titokban lent járt Aradon* és itt mindent előkészített arra, hogy *Micivel törvényes házasságra léphessen*.

Megállapították, hogy *Mici* volt az, akinek társaságában elhagyta Budapestet s valószínűnek tartják, hogy a pár *Arad felé szökött*.

A szélhámost, aki már a rendőrség krónikájában is többféle ügyben és többféle néven szerepel, erélyesen nyomozzák és elkövetett bűneit igyekeznek földérinteni.

A gárda hű marad.

(A cár éjszakai látogatásán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 21.

Pétervárról szenzációs esetet közölnek a „National Zeitung” gal, amely állandó külföldi szócsové lett nemrég az orosz autokrata-köröknek és gyakran közli előkelő katonatisztek cikkeit is. A legújabb pétervári cikk szerzője, aki szintén katonatiszt, tajtékos dühvel rohan neki a duma parasztköveteinek, főképp *Aladin*-nak, a Preobraszenszki ezredben kitört lázongás titkos szervezőjének. Azt n kijelenti, hogy a *gárda hű marad* és ezt a következő különös esettel igyekszik bizonyítani:

A cár megjelent a táborban. Hétfőn éjjel történt ez, váratlanul, minden nyilvános előkészület nélkül. A Pétervártól huszonnyolc kilométernyire levő Krasznóje-Szelóban, a táborhelyen mindenki aludt. Egyszerre zaj keletkezett, amely folyton terjedt s végül a balszáron, ahol a gárda helyezkedett el, viharos *hurrá*-ban törték ki.

A katonák, tisztok egy perc alatt fő riadatok és lélekszakadva kapkodták magukra a ruhát. Eleinte azt hitték, hogy valami szörnyű baj történt: de csakhamar megtudták a riadalom okát: a legfelsőbb hadur megjelent a táborban. Fő is hangzott *Miklós* cár szava, amint „dörgő hangon” üdvözölte a gárda egyes csapatait. Automobilon érkezett, amelyben rajta kívül a *cárné* és *Miklós* nagyherceg ült, továbbá *Orlov* tábornok, aki a gépkocsit vezette.

Mikor az első divízióhoz értek, ahol a gárda vadászrezd volt, a katonák megállították az autóbilit, körülfogták és a cárt elhalmozták szeretetük megnyilvánulásával. Aztán nyomon követték további útjában, miközben a számuk körülbelül *tizenkétezerre* szaporodott. Ez az óriási kíséret „laufschrift”-ban haladt a gépkocsi nyomán *néhány kilométernyire*, míg csak a cár nem intett nekik, hogy térjenek vissza a táborba. A lelkesedés akkora volt, hogy a cár parancsára *akár egész Pétervári roncokká pusztították volna*. Es ezekre a katonákra merészel *Aladin* számítani a készülő forradalomban!

Igy meséli el a pétervári tudósítás *Miklós* cár éjszakai látogatását s a külföldiek persze nem ellenőrizhetik: hogyan történt, mi is igaz belőle?

Vizipoló Menyházán.

(Az Aradi Atlétikai Klub kirándulásán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 21.

Míg ez agilis sportegyletünk titkári hivatala az augusztus hó folyamán Aradon rendezendő országos birokverseny érdekében teszi meg a szükséges intézkedéseket, addig a sportintézőség nagy körültekintéssel felel meg a menyházai fürdőigazgatóság meghívásának, mely szerint az *Aradi Atlétikai Klub* e hó 29-én, vasárnap *uszó-, tennisz- és atlétikai versenyeket* mutat be a menyházai fürdőközönségnek.

Mintegy 30 tag jelentkezett már a kirándulásban való részvételre. Indulás Aradról f. hó 28-án délután s visszatérés Aradra 30-án reggel.

Vasárnap, 29-ikén délelőtt a menyházai tóban, melyet ez alkalomra tiszta vízzel töltet meg a fürdőigazgatóság, a következő számokból álló *uszó-versenyt* rendez a klub:

1. 100 yardos uszás.
2. 85 yardos ugrás gyermekek részére.
3. 180 yardos stófata uszás.
4. 60 yardos melluszás.
5. $\frac{3}{4}$ angol mértékeű uszás.

Végezetül a városunk közönsége előtt még ismeretlen *vízipólot* mutatják be 22 emberrel. A vízipólot majdnem mindenben hasonlít a footballhoz, csak hogy vízben történik a játék s célja egy vízhatlan football nagyságu labdának hajszolása egyik avagy másik csapat kapujába. A játék igen érdekes és mulatságos.

Délután a menyházai fürdőparkban *atlétikai viadal* lesz a következő számokkal:

1. 100 yardos síkfutás.
2. Magasugrás.
3. Súlydobás.
4. Távugrás.
5. Tenniszverseny, férfi egyes és férfi páros.
6. Ot kilométeres gyors country mezeli futó verseny.

Este *bál* fejezi be a napot, amelyen az atléták gárdája bizonyára kitesz magáért.

Nem megyünk Oroszországba. Wekerle cáfol.

(Interpelláció a képviselőházban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 21.

Az orosz események hullámverése elért már a magyar parlamentig is: ma interpelláció alakjában szóba került a Házban az a feltűnést keltő hír, mintha Ausztria-Magyarország a nagy paraszt-forradalom leverésére „bemasiroznék” Oroszországba.

Néhány nap előtt az orosz félhivatalos lap, *Russija* bocsájtotta világgá ezt a szenzációs hírt, amely általános feltűnést kelt a diplomáciában. A cikk írója, aki diplomatikus álnév alatt rejtőzködik, a következőket jelentette:

Ausztria-Magyarország *hazajud* három hadierővel *Galicából* Oroszországba bevonulni pacifikálás végett, mielőtt erre Oroszország felszólítja. *II. Vilmos* német császár ösmeri ezt a tervet és a maga részéről is *hozzájárult*.

A képviselőház mai ülésén *Gráts* Gusztáv interpellációt intézett *Wekerle* Sándor miniszterelnökhöz az orosz lapok ama híre miatt, hogy az oroszországi agrárzavargások letörése érdekében a mi hadseregünk be fog vonulni Oroszországba. Nem hisz ugyan a hirbe, de szükség van valami *hivatalos cáfolatra* is és ezért intéz kérdést az ügyben a miniszterel ökhöz.

Wekerle Sándor miniszterelnök nyomban válaszolt és kijelentette, hogy neki semmi ilyen beavatkozási tervről *nincs tudomása*. A magyar-osztrák monarkriának *soha eszéágában sem volt, hogy Oroszország belügyeibe beavatkozzék*. A német császár legutóbbi bécsi látogatása tisztán barátságos dolog és semmi olyan beavatkozási célt, mint aminőt az orosz lapok emlegetnek, a látogatásnak tulajdonítani nem lehet.

Az interpelláló és a Ház tudomásul vették a választ.

A tegnapi londoni cáfoiat után különben ma megjött *Pétervárról* is a kalandos hír cáfolata. Ezt jelenti egy félhivatalos távirat:

Pétervár, jul. 21. A *Russija* cikket közölt, a melynek ez a címe: *Az idegen hatalmak és Oroszország helyzete*. E cikket úgy a külföldi, valamint az orosz lapok félhivatalosnak tartották. E vélemény azonban *alaptalan*. A kormány, főleg pedig a külügyminiszterium teljesen távol áll ettől a cikktől, a mely a külföldi sajtó jelentéseit foglalja össze és a melyet *Anonymus* nevű szerzője a források megjelölése nélkül közölt.

— Választások. Kolozsvár-ról táviratozzák: A kolozsvári I. kerület választópölgáral felszólították Apáthy Istvánt a képviselőjelöltség elfogadására, Apáthy azonban Nápolyból azt táviratozta, hogy nem fogadja el a jelölést. Kreuzer Lipót dr. tanárt, ki Kolozsvárott általános tiszteletnek örvend, népes gyűlésen képviselőül jelölték. Kreuzer jelölését széles körben rokonszenvvel fogadták. A választás napját augusztus 7-ére tűzték ki. — *Osáktornyá-ról* sürgönyzik: Ma érkezett meg Fesztetich Pál gróf, a kerület függetlenségi jelöltje Csáktornyára. A vasutnál sok száz választó várta és Hidvégi Miksa dr. ügyvéd üdvözölte. Reggel érkeztek meg Batthyány József gróf és Eitner Zsigmond képviselők Fesztetich érdeklében. A papság egy része tegnap sürgönyileg felkérte Landauer Béliát, hogy néppárti programmal vállalja el a jelölést. Ebben az irányban meg is indította a papság egy része az akcióit.

— Alapítvány kámatál. Az Aradi Kereskedők Köre néhai Morgenstern Gyuláné szül. Gaál Laura alapítvány az évi kamatát a boldogult elhalálzásának évfordulóján július hó 23-án Mészár Ferenc szivbajos kereskedelmi alkalmazottnak adományozta.

— Mikor a nők politizálnak. Londonból jelelték: Manchesterben a micap tüntető népgyűlést tartottak a női választói jog érdekében, amely véres verekedéssel végződött. A népgyűlésen Hardie Kair, az ismert munkásvezér elnökölt, akinek beszédét folytonos közbeszólásokkal zavarták a nők választójogának ellenségéi. A közbeszólások egyre hevesebbek lettek és végre is a két tábor összeverekedett. Botokkal, esernyőkkel és más kéznél levő eszközökkel hadakoztak asszonyok és férfiak egyesén addig, míg a rendőrség közbe nem lépett. A verekedésnek sok sebesültje van.

— Hőkhurut Berzován. Mint tudósítónk írja, Berzován a hőkhurut annyira elterjedt, hogy a községben már alig van egészséges gyermek. A járvány a szomszédos Monorostia községben is elterjedt. Eddig is már több áldozata van a betegségnek. Az előjáróság megette a legszigorubb óvintézkedéseket a járvány megállítására.

— A lőfegyver-használat szabályozása. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter leiratilag utasította a vármegyéket a lőfegyver-használatra vonatkozó szabályrendelet elkészítésére. A belügyminiszter egyszersmind kimondotta, hogy fegyvertartást engedélyt nem nyerhetnek: 1. akik elmebeli fogyatkozás miatt lőfegyverek kezelésére képtelenek, 2. akik életük 20. évét nem töltötték be, kivéve, ha vadászati szempontból kívánnak fegyvert tartani és értük az atya, illetve gyám kér engedélyt.

— Hol van Magyarország? Földiák Gyula, a budapesti „Barabás párt” elnöke Londonban járt és be akart jutni a parlament egyik ülésére. Nem ismerte az ottani szokást és a főkapun be akart menni a háznapyi hivatalba, hogy jegyet kérjen. A portás nem engedte be és fölvilágosította, hogy csak úgy lehet bejutni, ha valamelyik képviselő bevezeti. Földiák tétovázva tovább akart állni, mire a portás azt mondja neki, hogy ő szívesen kihív egy képviselőt, „ha az ur olyat ismer.” A derék magyar ember persze egyet sem ismert, noha sokszor járt már Londonban és úgy beszélt angolul, mint valami benszültött.

— Hová való? — kérdi a portás.

— En bizony messziről jövök, Hungary-ból!

— Hungary! Hiszen akkor segíthetek a

bajon. Hiszen a maguk országát ott van valahol India mellett; majd kihivok egy indiai képviselőt, az talán ismeri is őnt és be fogja önt vezetni.

Földiák ráhagyta, hogy jó lesz. A portás ki is hívott egy indiai képviselőt, aki készségesen bevezette a „szomszédurat” a Házba.

— Sarah Bernhard becsületrendje. A nagy Saraht baleset érte: nem akarják a becsületrend lovagjává kinevezni. Párisi távirat jelenti, hogy több lap élesen bírálja a becsületrend főtanácsának azon határozatát, a melylyel megtagadta a szépművészeti miniszterium azon indítványát, hogy Sarah Bernhard a becsületrend lovagkeresztjével tüntetessék ki. A megtagadás azon az alapon történt, hogy a kitüntetést soha sem szívesen viselnék, hanem csak a színművészet tanítása terén szerzett érdemeknek elismerésül adományozták. Azt beszélik, hogy a miniszter újból a főtanács elé terjeszti indítványát, előzőleg azonban Sarah Bernhardot a konzervatórium tanárává nevezik ki.

— A hadnagy ur kardja. Bécsből jelentik: A bózeni császár-vadászszereg egyik Sealay nevű hadnagya tegnap a gyakorló-téren kardjával súlyosan megsebesített egy járőrvezetőt, aki valami mulasztást követett el. Egy másik hadnagy közbevetette magát és megkérte Szalayt, hagyja abba az ütlegelést. A hadnagy azonban kikérte magának a beavatkozást s ezt mondta:

— A következményekért helyt állok.

— A turista halála. Innsbruck-ból sürgönyzik: Ma megtalálták Ebersberger Ede müncheni diáknak, egy nürnbergi bankigazgató fiának holttestét, a ki a kis Haltepitze-ről a minap lezuhant. A holttest borzasztóan összezsuzódott. A fej és lábak teljesen elváltak a testtől.

— A szépitőszerek ellen. Londonban a feministák lege öke öbb egyesülete, a Modern Nők Köre a legutóbbi nyilvános közgyűlésén a műve t hölgyek igényeivel foglalkozott. A sok referáda között a kozmetikai szakbizottság előterjesztése kelte legnagyobb feltűnést, amely hadat üzent az összes szépitőszereknek. Ezek helyett az orvosilag nagyfontosságú vibrációs arcmassáže elfogadását, általánosítását és terjesztését proponálja, az amerikai egyesületekhez hasonlóan. Az előadó orvoskisasszony indítványához többen hozzászóltak, az idősebb hölgyek némi ellenzést akartak szítani, azonban ez nem sikerült, mert a referátát a Modern Nők Köre egyhangulag elfogadta. Nem lehetetlen, hogy a kontinens követi a londoni példát és akkor beakonynt a veszedelmes kotyvalékoknak.

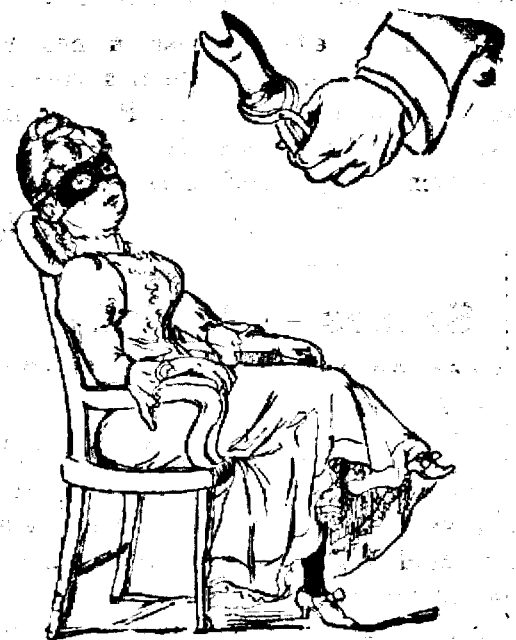
— Van szerencsém a mélyen tisztelt helybéli és vidéki közönség szives tudomására hozni, miszerint ékszer, arany- és ezüstáru üzletemben egy teljesen elkülönített China ezüst árvasztályt rendeztem be; raktáron tartok csakis elsőrendű legfinomabb nehéz tüzi ezüstöt ajándék dísz tárgyakat, valamint éteszközöket kis eladásban és egész cas settákban, a legméltányosabb gyári áron. A t. köznység b. pártfogásáért esd: Weinberger Ferenc ékszerész, Fischer Eliz palota. 1870

— Csak jó áru kapható Hegedüs Gyula kefe, pipere, illatszere és fodrászati cikkek kereskedésében Arad, Andrássy tér 15. Valódi francia és angol illatszerek, hölgyporok, körömápoló szerek, manicure garnitúrák, francia különlegességek és, mindennemű gummiáruk nagy választékban. 212

— Szolid és divatos selyem és bársony szövetek gyermekeknek, vagy blousoknak, ugy ünnepi ajándékok szépségleténél figyelembe ajánljuk lapunk 16 oldalán Schweitzer & Co. Luzern (Schweitz) világhírű selyem szövet expert cég hirdetését.

— Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere Vojtek és Weisznel Aradon. 112

Dal a rejtélyes fogról.

Elt egyszer egy fog a világon,
Egy ifjunak szájában élt,
—
Es ez az ifju, ah, rajongott
A kedves, bájos hölgyekért.
Az volt a vágya és az álma,
Hogy öleljen egy szende nőt,
Es e közben a fent tisztelt fog
Hosszura nőtt, hosszura nőtt.

A fog egy szép napon lyukas lett,
Az ifju meg nagyon beteg,
Es cseppet sem szerette többé,
Sőt átkozá a hölgyeket.
Fogát, mely fájt az asszonyokra,
Kegyetlenül kihuzata,
S utána jött egy hölgy, hasonló
Mütét alá, mütét alá.

Es ama rejtélyes fogorvos
E rejtélyes hölgynek fogát
Egy rejtélyes, de vas-fogóval
Rejtélyesen kihuzta hát.
A hölgy rejtélyesen beteg lett,
Es most is rejtélyes dolog,
Hogy ki a rejtélyes fogorvos,
S kié a fog, kié a fog,
Kié a titoklepte fog?

Nyári színház.

Vasárnap, 1906. évi július hó 22-én:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárrakkal:

KATONA IMRE mint vendég:

A takarodó.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Bayerlein F. Fordította: Ebo-ray Aladár.

S Z E M É L Y E K:

Höwen	Delli Lajos.	Helbig	Katona Imre.
Lauffen	Beregi S.	Mihalek	Börbély S.
Volkhardt	Szathmári A.	Kiári	Bíró Irén.
Queiss	Várnai Jenő.	Lehdenburg	Mariházi M.

Közdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes helyárrakkal:

A leányka.

Daljáták 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette: Veró Gy.

S Z E M É L Y E K:

Apafy Mihály	Szathmári A.	Dorosi Kata	Baracsi E.
Anna	Benkőné P.	Lormier	Mariházi M.
Teleky Mihály	Várnai Jenő.	Habakuk	Faludi K.
Margit, leánya	Kapossy J.	Hoppmester	Kulcsár L.
Thököly Imre	Hunyadi J.	Ludmilla	Zalai Margit.
Daczó Bőzse	Zsigmond A.	Gáspár	Ladiszlái J.

Közdete este 8 órakor.

NIGA JÁNOS

műépítész irodája

ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT 1. SZ.
(a városkázal szomban.)

E fogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű

irodai munkálatot,

um. tervek, tervzetek, költségjegyzékek elkészítését, művezetés, elszámolás, felülvizsgálat végzését.

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlatterveket

díjmentesen küld.

Odessza, jul. 21. A déli vasut két főállomásán páncélos vonatok állanak utrakészen, amelyeket folytonosan fűtenek, hogy abban a pillanatban, amikor az általános sztrájkot proklamálják, elindulhassanak.

Pétervár, jul. 21. (Duma.) A belügyminiszter segédjének a dumában tett legutóbbi kijelentésével tárgyában megindult vita során *Stepkin* tanár beszédet mondott, a melyben hevesen tiltakozik az Odesszában kihirdetett ostromállapot ellen, amely alatt a város igen sokat szenved. A Fekete-tenger partvidéke — ugymond — *csakhamar borzalmas események színhelye lesz.* Odessza lakossága azt kívánja, hogy *Stolypin* belügyminiszter tervének egyike se sikerüljön. Remélik, hogy a miniszter intézkedéseivel által tett károkat jóvá lehet tenni, mielőtt Oroszország ügyelt a dumának felelős kormány fogja intézni. Az ostromállapot tönkreteszi a hajdan virágzó várost. *Stepkin* beszédét viharos helyesléssel fogadták.

Moszkva, jul. 21. A szociáldemokrata és a szocialista forradalmi pártok a vasúti és postahivatalnokok, valamint a szociáldemokrata katonai hatóságok konferenciát tartottak, a melyen elhatározták a kormánynak a дума ellen irányuló erőszakos intézkedéseivel szemben a dumát általános politikai sztrájkjal támogatni.

Pétervár, július 21. Még egyre érkeznek a környékből csapatok a fővárosba. A város harci tábor képét nyújtja. A kormány az erőszakos intézkedéseket azzal kezdte meg, hogy az összes szocialista újságokat elnyomta, az újságok nyomdáit bezárták és lepecsételték. A *Bizo* szocialista újságnál házkutatást tartottak és a szerkesztőség több tagját letartóztatták. A kozákok kétszer lőttek a tömegre.

Pétervár, jul. 21. Ugy látszik, a kormány el van határozva, hogy a дума által elfogadott manifesztum közlését megakadályozza. A főkapitány arról értesítette az összes nyomdákat, hogy a manifesztum esetleges kinyomatása esetén az összes példányokat elkobozzák. A *Mysl* nevű forradalmi lap összes munkatársait, a főszerkesztő kivételével, aki képviselő, letartóztatták. A midőn a lap nyomdáját bezárták, tüntetések történtek. A csöcselék kövekkel dobálta meg a csendőroket. Katonáság lépett közbe és kétszer vaktöltésekkel sortüzet adott. Végül sikerült a tömeget szétoszlatni, még mielőtt a tüntetés komolyabb arányokat öltött volna.

Nyári viszontagságok.

(Tóbiás ur kalandjai Ríminiben.)

Arad, július 21.

Ma délelőtt a következő rejtélyes táviratot kaptam: Uessen meg a menykoe. huelye. Level ment. Uedueloe család.

A távirat Schaffhausenből volt kelteve, s amint fontosabb látható, kitünő magyar nyelvismeretre és helyesírásra vallott. Az első pillanatban egy félóraig eltűnődve néztem magam elé, azon gondolkozával, hogy ki lehet az, aki a rideg külföldről ilyen nyájas üdvözlést küld, még pedig táviratilag. Mint szenvedélyes anizkszgyűjtő, főleg azt sajnáltam, hogy az illető nem látképes táviratot küldött, amire egy jó barátomtól bizonyára rászolgáltam. Hogy jó barattal van dolgom, azt konstataáltam a sürgöny hával kezdődő és ügyével végződő kifejezésén. Ilyen jól csak egy bizalmas barát ismerheti az embert. Miután pedig ezt konstataáltam, a sürgönyt elküldtem egy szemorvos barátomhoz. A gyengébbek kedvéért meg-

jegyzem, hogy ez azért történt, mert a távirat nem volt látképes, én pedig meg akartam róla győződni, hogy a modern orvosi tudomány vissza tudja adni neki a látképességét.

A távirati rejtély a délután folyamán megoldást nyert. A levélhordó ugyanis egy Ríminiből jövő levelet hozott, melyen rögtön megismertem a Tóbiás ur keznyomatát. A levél így hangzott:

Igen tisztelt nagyságos szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy önt galandféregnek nevezem, ki veszett ebként szívünk megmará. Az én szívemet, kedves nőm öngagsága szívét, nemkülönbén ártatlan gyermekeim jobb szívkararáját. Nem riad ön fel éjjel álmaiból, mikor reánk gondol? Ez hallatlantlan cinizmus!

A levél ezen bevezetése határozottan meglepett. Egyrészt azért, mert nem emlékeztem, hogy mily alkalomból lett volna szerencsém a Tóbiás-család szívét megmarnom, másrészt, mert Tóbiás ur tényleg kitalálta, hogy éjjel nem riadok fel álmaimból. Nem teszem pedig ezt, mivel éjjel nem is alszom, mert a redakcióban van dolgom. De különben sem teszem, mert álmomban csak igen ritkán gondolok a Tóbiás-családra. A meglepetésszerű bevezetés után tehát érdeklődve olvastam tovább a levelet.

— Ön, — írta Tóbiás ur — ideküldött bennünket Ríminibe. Itt írom most ezt a levelet egy tengeri fürdőkádban és 43 fok melegben, továbbá elkeseredésemben. Hát azt hiszi maga, hogy én lop-tam a zsíromat, amelyből itt naponta három kiló olvad ki? Azt hiszi, hogy mink óriáskigyók vagyunk, akik ilyen forróságban még azt mondják, hogy meg-fagnak? Nem, kedves barátom, mink nem vagyunk óriáskigyók, sem én, sem nőm öngagsága, sem ártatlan gyermekeim. Ha mink azért jöttünk volna ide, hogy izzadjunk, akkor Aradon is maradhattunk volna. Az a kis hájtűszőregörj, amiben k. nőm szenved, nem indok arra, hogy mi itt megsüljünk.

És különben is, ez a fürdő nekem nem kávéház. Először is tegnap csak az isten őrzött, hogy egy cápa el nem fogyasztott. Az egész azon fordult meg, hogy itt nincs is cápa. Képzelve el most már, hogy milyen neveltséges ez az egész tenger cápa nélkül! Mondhatom, nekem egy csöppet sem imponál, mert sós vizet én már máskor is láttam, sőt a multkor, mikor a torkom fájt, timsós vízzel gargalizáltam. Azután, kérem, micsoda kínos látvány ezt a szegény tengert látni, mikor dagad! Én érző szívű ember vagyok és mikor Aradon láttam a *Bimskő* J. Jákót feldagadt arccal, akkor is rosszul lettem. És most nap-nap után látnom kell, hogy egy egész tenger dagad, dagad, dagad. No, és a koszt, a koszt! A kirántott cápacomb, a bálnaszörp, és ezek a tengeri ételek? Nem, ezt nem lehet kibírni.

El is határoztuk, hogy elutazunk innen Svájcba, ahol hűvösebb az idő és ahol legalább jóvlizni hall az ember. Én ugyan a jód szagát ki nem állhatom, de k. nőm öngagsága és ártatlan gyermekeim kijelentették, hogy nekik nem lehet egy Ríminivel kiszurni a szemüket. Hoinap tehát már Schaffhausen-

ben leszünk, aminek csak maga az oka. Csak lésse, hogy én még egyszer tanácsot kérek magától.

Apropó tanács! Nem tudja, hol lehetne olcsón uszonadrágokat kapni? És mit csináljak, mikor itt tömérdek a szunyog és k. nőm öngagságát folyton csipkedik, amit egy férj nem tűrhet szó nélkül. Mit szó'na maga, ha felesége volna és a maga szemelátára megcsipkednék?

Maradok . . . azaz hoinap elutazom, a maga barátja,
Tóbiás, s. k.

Utóirat. Most érkezett egy ismerősünk Cirkvenicából és Lussimpiccolóból. Azt mondja, hogy ott még nagyobb a hőség, tehát a levelem elején található veszett ebei és galandférgel visszavonom.

Tóbiás, s. k.

Eddig tartott a levél, melyet viszont én tartottam a kezemben. A levéllel együtt azonban a türelmem is elfogyott s a következő sértő hangú táviratot írtam Tóbiás urnak:

(A távirat nem reprodukálható és 25 szóból áll.)

Ezután zsebre dugtam a Tóbiás urnak szánt sértéseket és az el nem küldés által megtakarított 75 krajcárral bevonultam a kávéházba.

—zab.

A Sulkowski-ügy rejtelseiből.

Titokzatos biztosítások.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 21.

A Magyar Híradó című könyvomat, — mint Budapestről táviratozzák — a Sulkowski-Tagányi-ügyben ma szószerint az alábbi szenzációs tudósítást közli:

Evekkel előbb *Sulkowski* Ida hercegnő *Polacsek* Alfréd dr. budapesti ügyvéd által kérvényt adott be az aradmegyei árvaszékhez, hogy mozdítsa el *Tagányi* Sándor dr. aradi ügyvédet a vagyongazdálkodási gondnoki állástól. A kérvényben az elmozdítás egyik okául fölhozták azt, hogy az uradalomnak öt millió korona értékű ingó és ingatlan vagyona nincsen tüzkár ellen biztosítva. A mulasztás okául azt adták elő, hogy a biztosító társaságok kijelentették, miszerint mindaddig nem hajlandók a hercegi uradalommal biztosítási ügyletet kötni, amíg *Tagányi* Sándor dr. lesz a vagyongazdálkodási gondnok.

Az aradmegyei árvaszék nem adott hitelt ennek az indokolásnak, mert szerinte a biztosítás nem a szimpáthia és antipáthia kérdése, hanem ügylet, amelyet a társaságok mindenkivel megkötnek. Pedig 1905. szeptember elseje óta tényleg biztosítatlanul áll a nagyértékű uradalom. Most aztán kiderült, hogy miért idegenkednek a biztosító társaságok az ügyletkötéstől. A mult év folyamán az uradalomban előfordult tüzesetek alkalmából *Tagányi* Sándor azt az utasítást adta a gazdatiszteknek, hogy a gazdasági könyveket és iratokat vegyi szerrel másítsák meg, irjanak a tényleges számtételek helyébe sokkal nagyobb tételeket és azután az ekként megmásított könyveket terjeszték elő a tüzkárbecslőnek a tüzkár megbecsülése céljából.

Ez meg is történt és a kár az így kiigazított számadások alapján lett megállapítva. Ennek megtörténte után a vagyongazdálkodási gondnok utasítására a könyvek ismét a régi állapotba helyeztetek vissza.

A biztosító társaságok e manipuláció által 70—80 ezer korona kárt szenvedtek, mert ennyivel többet fizettek ki tűzkároért. Minthogy a gondnok ezt nem a gondnokolt érdekében tette, az ügy legközelebb ismét az árvaszék elé fog kerülni.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A takarodó, dráma. Katona Imre vendégfőléptével Este: Leánya, operett.
Hétfő: János vitéz, operett. (Zóna előadás.)
Kedd: Gül-Baba, operett.
Szerda: Smólen Tóni, bohózat.
Csütörtök: Ninos előadás.
Péntek: A peleskei notárius, bohózat. (Zóna előadás.)
Szombat: Trilby, színmű.
Vasárnap: Délután: Gyöngyélet, bohózat. Este: Tót leány, népszínmű.
Hétfő: Leánya, operett. A karszemélyzet jutalomjátéka.
Kedd: Kis pajtás, vígjáték. (Utolsó előadás.)

* Az utolsó hét műsora. Az Aradi Nemzeti Színház személyzete a héten utolsó előadását tartja a nyári színpadon. Az utolsó előadások sorrendje a következő: Hétfő: János vitéz, zóna előadás. Kedd: Gül Baba, Szerda: Smólen Tóni, Csütörtökön nincs előadás. Péntek: Peleskei notárius, zóna előadás. Szombat: Trilby. Vasárnap délután: Gyöngyélet, este: Tót leány Hétfő: Leánya, a karszemélyzet jutalomjátéka. Kedd: Kis pajtás, utolsó előadás. A társulat a jövő hét szerdáján, augusztus 1-én kezdi meg két hónapra tervezett működését Hódmezővásárhelyen. Megnyitó előadás a vásárhelyi arénában Gül-Baba lesz. A téli színház október 1-én nyílik meg, addig színelőadások Aradon nem tartanak.

* Felhő Rozsi a nyári színpadon. É hó 30-án, a karszemélyzet jutalomjátékán a Leánya című operett fő női szerepét Felhő Rozsi, a szegedi színház szubrettje fogja játszani.

* A Hadsereg című előkelő aradi képes folyóirat, mely a fegyveres erő iránti rokonérzés élesztgetését és erősítését, valamint a katonai ismeretek terjesztését tűzte célul maga elé, ma küldte széjjel júliusi füzetét a szokott díszes kiállításban és igen érdekes, változatos tartalommal. A szövegbeli tartalomról kiemeljük az aradi Edvárd huszarezred történetének egy részletét, a pécsi hadapród-iskola ismertetését, a francia lovasegyesület versenyéről írott cikket, érdekes katonai híreket, a bécsi és budapesti díjlovaglás szakzerű ismertetését stb. A szép illusztrációkkal tarkított folyóirat előfizetési ára negyedévre 2 korona.

Dreyfus dekorálása.

A becsületrend feltűzése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 21.

A francia semmitőszék ítélete folytán Dreyfus Alfréd kapitány tudvalevőleg nemcsak visszanyerte rangját, hanem elő is léptették őrnaggyá és megkapta a becsületrend lovagkeresztjét. Mint Páris-ból táviratozzák, ma ment végbe Dreyfus dekorálása a szokásos katonai parádéval ugyanabban a katonai iskolában, amelyben 1893-ban degradálták.

A hivatalos lap ma közölte Dreyfus őrnagynak a becsületrend lovagjává történt kinevezését. A dekorálási ünnepséghez a közönség közül keveset bocsátottak be. Dreyfus családja ott voltak a felesége, a fia és a sógora, továbbá France Anatole és Picquart ezredes. Dreyfus Terge őrnaggyal érkezett meg, akit szintén ma dekoráltak a becsületrend tisztikeresztjével.

Megjelenik Gillaire dandárparancsnok meg szemléli a csapatokat, majd kiadja a parancsot:

— A dekorált tisztek lépjenek elő!

Ujabb trombitaszó, majd mély csönd, melyet a dandárparancsnok alábbi szavai törnek meg:

— A köztársaság elnökeinek nevében és az engem illető jog alapján önöket a becsületrend keresztjével dekorálom.

Gillaire ekkor kardjával háromszor megérinti a dekoráltak vállát a trombitabarsóság közben átöleli és megsókolja mind a két tiszteket.

A közönség és a katonák körében is igen nagy a megindulás. Azt kiáltják: Eljen a köztársaság! Eljen a hadsereg!

A csapatok ezután eléptek Terge és Dreyfus előtt akik a tábornok kíséretében elhagyták az udvart.

HIREK.

A nem szavazók.

Arad, július 21.

Választások alkalmából megfigyelheti az ember, hogy az a szerep, melyet a mozgalmakban a nem választók játszanak, legalább is olyan fontos, mint a választóké. Mert a választókat leginkább a nem választók kergetik bele egyik vagy másik jelölt érdekében a „lelkedésbe.“ Ez a lelkedés pedig azért iródik macskakörmök között, mert választásoknál dolgozhatik fanatizmus, pénz, presszió, csalafintaság, de az, ami ilyenkor lelkedésnek látszik, nem egyéb, mint felzaklatott indulatok reakciója. Szóval olyasmi, amihez az igazi lelkedésnek semmi köze.

Választások napján, szavazás alatt különösen erős a nem szavazók pressziója. Mert aki gyakorolhatja polgári jogait, az nem talál különösebb örömet a gyakorlásban. De akinek nincsenek meg ezek a jogai, azoknak fáj ez a jogtalanság s azok legalább a maguk módja sz rint nagyon szeretnek részt kérni az alkotmányos jogokból. A tömeghangulat rendszeren a nem szavazók hangulata, különösen falun. Városokban, ahol az egymáshoz tartozandóság érzése a nagy arányok miatt jóval kisebb, mint apróbb közösségekben, nem mutatkozik ez a hatás olyan feltűnően. De itt is észrevehető.

Falun a kiabálás, éljenzés, zászlós és toll-lobogtatás, az ellenfél fitymálása és hasonló hangulatkeltési eszközökkel gyakorol nyomást a nem szavazók tömege a szavazókra. Városokban, mint például Aradon is, nem az összetorlódott tömeg pressziójánál, hanem az egyének. Az asszony a férjét, a leány az udvarlóját hódítja meg a maga táborának. Mert a nők erős részt kérnek az alkotmányból. A külvárosok asszonyai érzékeny sirásra fakadnak egy jól sikerült politikai frázis hallatára és egymás közt ép úgy beszélnek politikáról, mint a férfiak. Csak épen azt nem tudják, hogy mi az az indemnity. Ezt azonban nagyon sokan nem tudják. De ez a tudatlanság nem akadályozza meg őket, hogy fanatikusan ne óhajtsák a maguk emberének győzelmét. És valószínű, hogy Müller Károlynak

az asszonyok legalább is annyit segítenek, mint a hivatásos kortesek. Hiszen Müller aradi ember, mindenki ismeri és vele vannak a szimpátiák.

Azután itt van a fiatalság. Ez annyiban játszik szerepet, hogy valamelyik párt nagysága felől könnyen tévedésbe ejtheti a jámbor szavazót. Mert sokan vannak, akiknek egyetlen politikai meggyőződésük az, hogy oda voksolnak, ahol a többség van. Ha több Komjáthy-tollat látnak, akkor Komjáthyra, ha több Müller-tollat, akkor Müllerre. Nem egyszer fordult meg választások sorsa ilyen kicsiségben.

Azok, akik a cenzus hiánya miatt esnek el a szavazati jog gyakorlásától, a szó és rábeszélés hatalmával ugyancsak fontos szerepet játszanak. Mert ezek szeretnek legjobban alkotmányosdit játszani.

Egy szó, mint száz: közvetve mindig volt és mindig lesz részük a nemszavazóknak is a pártok győzelmében. Nem is kis részük. És erre nagyon is időszerű figyelmeztetni azokat a pártvezér urakat, akik most szerfölött barátságosak a vokstulajdonosokkal szemben, de a nem szavazókat épenugy lenézik, mint lenézik az egyszerű szavazók javarészét is, — ha nincs választás.

— A lisszai ünnep. Bécsben, Pórában és Lisszában Tegethoff-ra, az osztrák tengernagyra emlékeztek, aki éppen negyven évvel ezelőtt diadalt aratott az olasz flottán Lisszánál. Ausztria hadigyőzelmet ünnepel. Ritka eset s erre is a tengerészetnek van oka büszkének lenni. Lisszai távirat jelenti: A lisszai emléknapot tegnap nagy ünnepélyek keretében ülték meg. Reggel 8 órakor a lisszai kikötőbe érkezett a 14 nagy hadihajóból és tíz torpedónaszádból álló hajóraj. Tíz órakor a San-Girolamo templomában Zanilovics püspök két kanonok asszisztenciája mellett csendes misét mondott, a melyen Montecuccoli tengernagy, az összes hajóparancsnokok és számos tiszt résztvettek. A mise után a püspök, a papság, a tisztek és a polgármester vezetése alatt megjelent községi képviselő kíséretében a temetőbe ment, ahol a sírokat ünnepesen beszentele. A temetőben számos koszorút helyeztek el, többek között a haditengerészet, valamint Lissza koszorúját. A beszentelés előtt a püspök beszédet mondott. Montecuccoli tengernagy is beszédet mondott, hálással emlékeztetve meg a haza és az uralkodó védelmében elesett hősről, ugyintén a bátor ellenségről. Ezután zeneszó mellett díszszázad vonult el a sírok előtt.

— Az aradvárosi adókvető bizottság f. hó 28-án, hétfőn délelőtt 9 órakor a városháza ekeleti kisterme mellett szobában az 1905. évi III. oszt. ker. adókvetési listástrom 1995—2078b tételei alatt felsorolt ügyvédek f. hó 24-én, kedden a kivetési listástrom 2074—2184. tételei alatt felsorolt, u. m. üzletvezetők, üvegkereskedők, vállalkozók, vaskereskedők, vászonkereskedők, vászon- és férfi-szövetkereskedők, vegyeskereskedők, 1905. évben három év tartamára való érvénnyel megállapítandó III. oszt. ker. adóját tárgyalja. Miről az érdekeltek azonnal értesítetnek, hogy a javaslat elleni kifogásaikat ezen bizottság előtt írásban vagy szóval előadhassák.

— Az adóhivatali sikkasztás. A városi adóhivatalban történt sikkasztás ügyében a fegyelmi vizsgálat további vezetését ma Angel

István dr. jegyző vette át. Angel dr. vasárnap éshét-
főn át fogja vizsgálni a meghamisított könyveket.
A könyvek átvizsgálása után kedden hallgatja ki
Avedik Damián Jánost és a károsult feleket. A
vizsgálat befejeztével a város közokirathatóság
miatt bűnvádi feljelentést tesz Avedik-Damián
János ellen.

— **Rothschild és az orosz kölcsön.** Péter-
vár-ról táviratozzák: A pétervári távirati
ügynökség jelenti: A *Dvadsati Jék* című
lap mai számában azt írja, hogy a péter-
vári tőzsdéhez tegnap az a hír érkezett,
hogy *Rothschild* bárónak Said-Clouban,
Páris mellett fekvő villájában a napokban
az összes párisi bankárok tanácskozá-
sra gyűltek össze, a melyen egy 750 millió
orosz kölcsönről tárgyaltak. Állítólag egy
nappal ezelőtt az orosz nagykövet meg-
látogatta Rothschild bárót. Felhatalmazást
nyertünk annak kijelentésére, hogy ez a
hír minden alapot nélkülöz. A Rothschild-
villában már csak azért sem tarthattak
orosz kölcsön ügyében tanácskozást, mert
egy új kölcsönnek külföldön való felvé-
teléről az orosz kormánykörökben szó sincs.

— **A paraszt.** Babó Mihály, Halas kerüle-
tének képviselője a képviselőház tegnapi ülésén
közbeszólt Achim L. Andrásnak, ezt mondván:

— Nem parasztnak beszél!

S ezzel kifejezte mélységes megvetését a
parasztnak iránt s az úgy talán rendben is volna,
— ámbar a Babó-féle megnyilatkozás nem il-
lik a nemzeti demokrácia keretelbe — ha Ba-
bót például a genyri kaszinó tiszta küldték
volna a parlamentbe, hogy ott érdekeiket és
gondolkodásukat képviselje. De nem így tör-
tént. Babó Mihályt Halason választották meg és
Halas választói, tisztelet-becsület nekik, derék
paraszt emberek, akik bizonyára nem szégyel-
lik, hogy ezt kimondják róluk. Babó Mihály sze-
rint ugyan ez szégyen, mert az ő véleménye bizo-
nyosan az — legalább közbeszólásából követke-
zete, — hogy a paraszt valami nagyon alacsony-
rendű istent-remtése, mindenesetre egészen
más, mint a képviselőház urai. Hát ez lehet. A
paraszt e őt valóban lehet beszélni a papi va-
gyon megváltásáról, mert a paraszt érzi, tudja,
hogy ez üdvös és szükséges dolog, ellenben
bizonyos képviselő urak vattával tömnek be a
füllüket, ha ezt a veszedelmes szót meghallják,
mert hogy a nép küldte be őket, ők papi barát-
aik és a nagybirtokosok érdekeit óhajtják vé-
delmezni. Hogy befelé hogyan gondolkozik Babó
Mihály a parasztról, az az ő dolga, de mégis
furcsa, hogy a magyar képviselőházban kifeje-
zést ad annak a gondolkodásnak, mikor ezt a
Házat legalább háromnegyed részében parasz-
tok választják. Kár ezért a nagy hálátlansá-
gért, mert azok a lenézett parasztnak még a
keleténél hamarabb találának kiábrándulni az
urakból.

— **Halálozás.** Nagy Idők tanuja hunyt el
tegnap éjjel Simándon: Löw Simon dr. volt
48 es honvéd főorvos, élete 96 ik évében, 80
évi szakadatlan orvosi tevékenység után július
hó 20 án, éjjel 11 órakor, csendesen elhunyt.
A boidogult temetése július hó 22 án, vasárnap
déltűn 4 órakor lesz Simándon. A szokatlanul
nagy kort megért agastyán általános köztisz-
teletben állott az egész vidéken. Gyermekei:
Löw Terka és férje Altmann Károly, Lukács
(Löw) Adár és neje Tauszek Iona, Löw An-
tonia, Löw Mihály és neje Kende Fauni, unokái
és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **A milliomos végrendelete.** Londoni távirat
jelenti: Ma hirdették ki *Beith* Alfréd végrende-
letét. Az örök-hagyó számos rokona és barátja ré-
szére hagyományozott örökségen kívül 1 200 000
font sterlinget arra a célra rendelt, hogy vasúti
alap létesíttessék a vasutak kiépítése, valamint

az áruforgalom emelése céljára főleg a Rhode-
sian, Német Keletafrikán, Portugál Kelet és Nyu-
gat Afrikán és más országokon keresztül menő,
a Fokvárost Kairóval összekötő vasút szem-
pontjából.

— **Balla Ignácot letartóztatták.** *Nagyvárad-
ról* jelentik: A sötét emlékü *Füchsl*-féle pör
egyik gyászos szereplője: *Balla* Berger Ignác,
aki ellen zsarolás miatt bűnpör van folyamat-
ban, nemrég hirtelen eltűnt a rendőség szeme
elől. D célra az éber felügyeletnek, egyszerre
nyomvesztett. Keresték, hajszolták mindenfelé,
s végre is kiadták ellene az elfogató parancsot,
amelyet az ország minden hatóságának meg-
küldöttek a jeles ifjember személyleírásával.
A rendőségnél pedig arról győződtek meg, hogy
Balla Ignác *Amerikába* szökött, s már az a hír
is érkezett, hogy a jófirma *Algezsirászból* adott
életjelet magáról. Ilyenképpen a kikötővárosok
rendőrségét is figyelmeztették a fiatal em-
berre, aki tegnap, míg a világ minden tája
felé keresték, hirtelen felbukkant *Nagyvá-
radon*. Valószínű, hogy a kíváncsiság hozta elő
valami közeli rejtékhelyéről, hogy a *Buffalo*
előadásait láthassa. Délután 4 órakor egy új-
ságró vette észre elegáns nyári ruhájában
Balla Ignácot, akire felhívta a rendőrségi
figyelmét. A rendőr egy társával a jómadár
után sietett s az újárósi hídfőnél megragadta.
Balla halálsápadtan szabadkozott:

— Mit akarnak? Nem vagyok én betörő!

— Csak tessék velünk jönni a főkapitány
urhoz. Nem lesz semmi baj.

— *Balla* cökkenesen vállat vont s a nagy-cső-
düleiben mosolyogva indult el kísérelével a
rendőségre, de kihallgatása után, mert most
már állandó lakása van, a kir. ügyészség in-
tézkedése folytán szabadlábra helyezték.

— **Egy fiatal tanítónő halála.** A temesme-
gyei Unip községből szomorú hír érkezik egy
fiatal tanítónő kora elhunytáról. *Özvegy Csoro-
gár* Viktoria, kiesodai tanító özvegyének leánya,
Csorigár Iona 18 éves okleveles tanítónő hos-
szas szenvedés után Unipon július hó 17-én el-
hunyt. Temetése az egész község nagy rész-
véte mellett folyt le.

— **Tisza István arató ünnepe.** Nagy Bihar-
országban már hordják be az életet. Vége az
aratásnak s megkezdődött a takarás nagy mun-
kája. A *geszti* határban tegnap ért véget az ara-
tás. Ősi szokás szerint *Tisza* István gróf áldo-
mással fejezte be a fontos gazdasági munkát,
mely ez évben reményen felüli eredményt ho-
zott a *geszti* kastély lakóinak. Az ünnepélyen
jelen volt *Tisza* István egész családja, *Tisza*
Kálmán gróf, *Nagy-Bölcny* József, továbbá a
környékbéli birtokosság java. Főstíli képet nyuj-
tott az aratók felvonulása. Ünnepl ruhákban,
pántlikás buza koszorúkkal tisztelegtek a földes-
urnál, aki meleg szavakban köszönte meg mun-
kálkodásukat. Ezután kezdetét vette a tánc,
meg a lakoma, a mely alatt maga *Tisza* István
is fordult egyet-kettőt a szemrevaló *geszti* leá-
nyokkal. *Tisza* Istvánné pipát, dohányt osztott
ki az aratók között, míg a leányok piros, fehér
és zöld színű fejre való kendőket kaptak aján-
dékba. Az ur vendégek ezalatt a kastély nagy
ebédlő termében gyűlt össze lakomára. Szép arató-
ünnepe volt a múlt napokban Csegődön is
Tisza Kálmán grófnál, ma pedig *Nagy-Bölcny*
József szilasi birtokán volt arató ünnepe, me-
lyen a *Tisza*-családon kívül *Nagyvárad* számos
előkelősége is megjelent. A *geszti* és az ugrai
határban már jórészt véget ért az aratás, még
pedig megépő jó eredménynyel.

— **Ujságról tanzék az egyetemen.** *Strasz-
burgból* jelentik: Az egyetem tanácsa elhatá-
rozta egy tan-zék szervezését a hírlapírás tu-
dománya részére. A tanzéken a publicisztika
minden ágát kultiválni fogják.

— **A honvéd tartalékosok behívása és a
nyári nagygyakorlatok.** Katonai körökben és a
sajtóban is az a hír terjedt el, hogy sem a kö-
zös ezredekhez, sem a honvédséghez nem
hívják be az idén a tartalékosokat nyári
és őszi hadgyakorlatra. Ezt a tervet azon-
ban úgy a hadügy, mint a honvédel-
mi kormány megváltoztatta. A honvédelmi
miniszter távirati rendelkezése a *honvédtartaléko-
soknál augusztus 21 én 35 napi fegyvergyakor-
latra kell bevonulniok*. A honvédség minden szá-
zadához 160 embert hívtak be. Tekintettel arra
a körülményre, hogy a tényleges állományu
tiszték az ujonckiképzéssel lesznek elfoglalva,
a behívott tartalékosok gyakorlataikat csaknem
kizárólag tartalékos tiszték vezetése alatt fog-
ják végezni.

— **Turcsányi Olga és Feld Mátyás házasa-
sága.** A mindig jókedvű *Feld* Mátyás, a nyári da-
rabok szerencsés szerzője, alábbi sorainak közlését
kéri: Igen tisztelt szerkesztő ur! Becses lapja el-
jegyzésemről adott hírt. Bármennyire is megtisztelő
rám nézve ez a híradás, amey egy kedves és ki-
tűnő művésznővel hozza kapcsolatba nevemet, épp
a művésznőre való tekintettel kérem kell e közlés
megcáfolását, mivelhogy nem felel meg a valóság-
nak. A jeles művésznőnek én egyik legőszintébb
tisztelője vagyok, de arra még nem merészkedtem,
hogy kezét megkérjem, s így azt el sem nyerhet-
tem. Különben is, míg fogadott leánykamat, a *Gül-
Baba leánykáját* férjhez nem adom, ilyesmire egy-
általán nem is gondolok. De ha valamikor ilyen ko-
moly lépésre fogom elszánni magamat, azt illő for-
mában legelőször is az igen tisztelt szerkesztősé-
nek jelenteném be. Szíves jóakarataukért és tulzott
figyelmükért köszönetet mondva, maradtam szer-
kesztő urnak igaz híve: *Feld* Mátyás.

— **Palota a Szajna alatt.** Párisból írják:
Egy fiatal arisztokrata, *Lerneau* Viktor meg-
unva a lármás Páris és annak minden élvezet-
tét, hatalmas palotát építtetett a *Szajna* alatt,
hogy ott visszavonultan élhessen. Eleinte ba-
ratai a miliomos építkezését mesének tartot-
ták. Később azonban, minthogy párisi lakása
hónapokig zárva volt, festményel, porcellán- és
szőnyegyűjteménye eltűntek a városból, érdek-
lődni kezdtek a vizslatti tündérlak iránt. Egyik
barátja meg is látogatta és barátai ámulva hall-
gatták *Ezeregyéjszaka*ba illő elbeszélését. A
kapun bejutva, bámulva látta, hogy egy pom-
pás márványcsarnokban találta magát, amely
lejtősen lefelé vezetett a föld alá. Műtűn vagy
hat méter mélyre ment lefelé, az előcsarnokból
egy gyönyörű fogadószoba nyílt, ahol a házi-
gazda tárt karokkal fogadta vendégét. A „fel-
világ” kellemetlenül forrasága helyett itt pom-
pás hűvös hőmérséklet volt. A hatalmas már-
ványesarnok közepén szökőkút csobogott, mely-
ben aranyhalak uszáltak. Az egész teremben
gyöngye világosság uralkodott. A márványcsar-
nokból a könyvtárba lehet jutni, amely már
egészen a Szajna medre alatt van. A terem
közepén a boitozatot átiátszó üveg fedí, melyen
át a Szajna tovafolyó vize látható. Az üveg-
boitozatot át a terembe gyöngye fény szűrem-
lik, melyet villanylámpák erősítenek. Az ebédlő
teljesen márvánnyal van burkolva. Belőle té-
likert nyílik, melyben illatos virágok díszlenek.

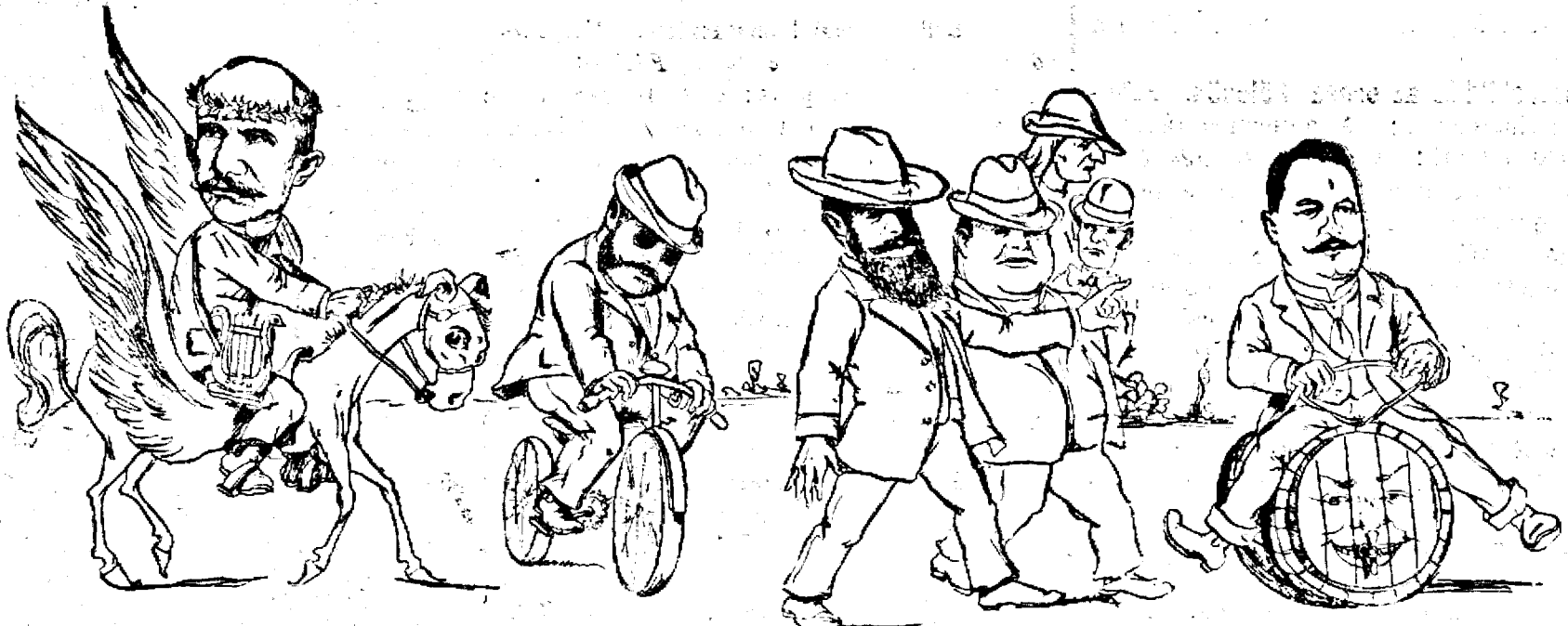
— **Rómes tragédia vallásörjüngésből.** Az
amerikai Egyesült-Államokban levő *Scattle* váro-
ban egy *Crefield* nevű ember új vallási szektát
alapított, amelynek ő lett a próféta. Kü-
lönösen a nőket nyerte meg tanainak. Legra-
jongóbb nő híve egy *Mitchel* Eszter nevű 17
éves leány volt, aki elhagyta szülei házat és a
prófétához men: lakni. Egy szép napon Eszter
bátyja, 21 éves *Mitchel* György az utcán agyon-
lőtte *Crefield* prófétát. Az esküdszék *Mitchel*
felmentette, mert a tárgyalás folyamán kitűnt,
hogy a próféta, aki nős ember volt, a gyilkos
testvérét elcsábította és hogy *Mitchel* bosszúból
lőtte őt agyon.

Az elcsábított leány a próféta halála után
sem ment haza szüleinek, hanem együtt ma-
radt a prófeta özvegyével, aki rábeszélte, hogy
boszulja meg fivérének a prófeta halálát. A leányt
vallási örjüngésében ráalott a dologra és baty-
ját, aki ket nappal ezelőtt szabadult ki a fog-
házból, nyílt utcán agyonlőtte.

Mitchel Eszter, amidőn letartóztatták, ki-
jelentette, hogy meg van elégedve azzal, amit
tett. Nem banja, hogy agyonlőtte batyját és azt
hiszi, hogy Istennek tetsző dolgot vitt végbe.

Arad város

Egykorú kútfók

Akkor jövének többen elszánt férfiak és mondák: Én fogom elfoglalni a várost, mert én vagyok a hazának ama szerelmes fia, akiben nékie öröme telik. És miután megköpték vala a markukat, Jerikó módjára megkerülték a város falait. Vezette pedig őket Barabás Béla, aki ismeré a várost, sőt azt be is vevé egykoron, de nem vigyáztván, kiesék annak birtokából.

És utána méne Müller Károly, akit vevének a város polgárai, mondván: Csakis te lesz a mi követünk.

És jöve egy motoroson Komjáthy Béla is, mondván: Ti köptök a ti markotokba és a nép kinyujtott markába, holottan világos, hogy a foglaláshoz foglaló is szükséges. És felele neki Schwarz Jenő: Elgázolunk mindenkit, aki fel-

nem ül szekerekre mivel megmondá a költő: a motor minden előtt.

Nemkülönbön tüzes hegyaljai lovon jöve Szabó Zoltán, kinek nem vala kedve az ostromhoz, mert elvevék azt. És mondá: Adjátok vissza ötezer koronámat, melyet adtam nektek a ti szobrotok céljaira. Mert én nem megyek ellenetek fegyverrel, hanem megyek az én ve-

Öngyilkos aradi kasszirnő.

(A hisztérikus asszony.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 21.

Egy aradi kávéház pénztárosnője tegnap öngyilkosságot követett el Szegeden. Az öngyilkosjelölt két hétig volt a Pölzl-kávéház pénztárában alkalmazva s e hét szerdáján tért vissza Szegedre, ahol férje lakik. Férjével ugyanis nemrégiben összeházasult s emiatt, elkeseredésében jött át Aradra pénztárosnőnek.

Az öngyilkosság részleteiről Szegedről a következőket írják:

Stettner Lajos szegedi órás, ismert szocialista vezér felesége a szerencsétlen asszony. Leánynevén Tandari Saroltának hívják s még alig van husz esztendő. Nem régiben jött férjével együtt Szegedre s korábban Szombathelyen laktak. A szegény, hisztérikus menyecske Szombathelyen egy izben, mikor lakásán társaságában beszélgetett, hirtelen megőrült. A gondos kezelés azonban kigyógyította az örületből s az asszonyka némileg magához tért.

Azután Szegedre jöttek Stettnerék. A férj itt is rendületlen híve maradt a szocializmusnak, az asszony pedig hódolt, pereze önkaratán kívül, a hisztériának. Furcsa látományai voltak, folyton gyengélkedett, főfájásról panaszkodott és mindig ájulás környékezte. Betegségét azonban nem lehetett észrevenni rajta.

A napokban az asszony összeházasult férjével, ami annyira elkésértette, hogy megszökött hazulról és Aradra jött kasszirnőnek. A Pölzl-kávéházban talált alkalmazást. Itt folyton arról panaszkodott, hogy 6 buskomor. nincs egy vig pillanata sem. Szerdán elhagyta állását és visszautazott Szegedre, ahol tegnap revolvert szerzett valahonnét és azzal mellé lötte magát.

Temesváry Géza dr. szegedi rendőrkapitány legott a Margit utca 16. számú házába sietett, amelynek szuterénjében lakik a házaspár. A férj ezekkel a szavakkal fogadta:

— Majd jobban lesz szegény, egy kicsit elájult...

A kapitány bement a szobába, ahol az asszonyka önkívületben feküdt a földön. Mellette még füstölgött a kis kaliberű hatlövetű revolver, amelynek golyója a mellébe furódott.

A mentők rögtön megérkeztek és a boldogtalan asszonyt a kórházba szállították. Temesváry dr. utközben kihallgatta az eszméletre tért asszonyt, aki azt vallotta, hogy önkaratából követte el tettét, mert minden áron meg akar halni.

A kórházban Ruzs és Macsánseby orvosok vették át a beteg és legott gondos kezelés alá vették. Megállapították, hogy a seb egyáltalán nem veszedelmes és ha fertőzés nem áll be, a fiatal menyecske pár nap alatt elhagyhatja a kórházat.

Az érzékenyen sajtott férj állandóan felesége betegágya mellett virraszt. Az orvosok azonban minden jóval biztatják és reménykednek a hisztérikus asszony gyógyulásában. Sőt nem lehetlen, hogy a mostani lázas állapot olyan hatással lesz a betegre, hogy kigyógyul a hisztériából is.

Aktuális emberek.

Barta Ödön.

Amikor az aradi függetlenségi és 48-as párt Castor-Komjáthy Bélát fölléptette, holtbizonyos volt, hogy Aradváros közönségének hamarosan alkalma lesz megismerkedni Pollux-Barta Ödönrel is. Es csakugyan, Komjáthy még el sem indult a kies erdélyi fürdőből választóinak meghívására, amikor Barta Ödön tegnap hajnalban már Aradon termett, hogy győzelemre segítse nemcsak testi-lelki jó barátját, hanem egyazon politikai hitvallást, gondolkodást és taktikát valló régi legyvertársát. Mert nem született még meg az a mákszem apróság, sem az a csimborasszói kérdés, ameyben a két politikus között valamelyes nézeteltérés merült volna fel. Egyek voltak ők a parlament békés munkásságának napjaiban és egyek a dúló csaták idején is, amikor a viszonyok alakulása folytán nem azoknak jutott a vezető szerep, akik az alapos tudást és készültséget

képviselték, hanem azoknak, akik nyersen, kiméletlenül és az eszközök válogatása nélkül tudtak hadakozni.

Bár korra nézve alig van különbség Komjáthy és Barta között, a vezéri sorban volt Komjáthy mögött már két évtizedes múlt állott, amikor Barta 1896-ban a politika izáó talajára lépett. Hogy miképpen lett első izben Barta Ödön képviselő azt tegnap a jelölt elé utazás alkalmával így mondotta el Barta:

— Már 1881 óta képviselő lehettem volna, de sohasem kerestem a jelöltséget. A Bánffy-féle választások idején, 1896-ban nem térhettem ki pártom kívánsága elől és ezért Nagy-Szólóson. jelöltséget vállaltam. Alighogy meghallották ezt a felvidéki kerületbeli jó emberek, deputációba jöttek hozzám és azt mondták:

— Ha az ur képviselő akar lenni, hát akkor legyen a miénk.

A felvidéki kerület átkozottul rossz kerület volt mindig. Akárhányszor próbáltuk elhódítani a szabadelvű párttól, sohasem sikerült. Ezért én azt feleltem a küldötségnek, hogy jól van, belemegyek a kerületért a harcba, de ha engem is elbuktatnak, 48-as sohasem teszi be többé a lábát a felvidéki kerületbe.

Ellenjelöltöm Pászty Jenő volt, akit nemcsak a hivatalos apparátus, hanem az egész görög-katolikus papság támogatott, sőt a munkácsi püspök még pásztorlevelet is írt az érdekében. A választás eredménye az lett, hogy többségem megegyszer akkora volt, mint ahány szavazata volt Pásztynek.

Törvényhozói működésem legérdekesebb epizódja, folyatta Barta Ödön elbeszélését, a Bánffy-féle obstrukció idején volt. Az akkori ellenzék megobstruálta a bünvádi perrendtartásról szóló javaslatot, mert a magánbecsületet sértő sajtóközlemények elbírálását a javaslat az esküdtszék hatásköréből a közönséges bíróság hatáskörébe utalta. A kormány, hogy kifárasztja az ellenzékét, hirtelen levette a napirendről a bünvádi törvénytervezetet és a cukorprémiumról szóló javaslatot nyújtotta be. Az obstrukció természetesen erre is kiterjedt.

Egy hétfői napon reggel Beregből Budapestre érve, alighogy beállítottam a Házba, hozzám lép Jusch

CSARNOK.

Az elrabolt erekiye.

Írta: Fekete Gyula.

Régen történtek ezek nagyon... Abban a kis spanyol városban, (melynek neve most nem jut eszembe) ma is mutatják még az apáca kolostor templomában a Szent-Theodolinda jobb kezét. Vaskos szerkezetű, aranypántos bársonyládában pihen a híres erekiye, mely egykor olyan dladalmasan állta meg csodatevő erejének a próbáját. Teméntelen sok drágaság ékesíti a feketére aszott ujjakat, de — fájdalom — a gyűrűk kövel már mind hamisak, mivelhogy az igazakat még a nagy Napoleon garázda marsalljal hordták el tarsolyukban magukkal. Köröskörül a kápolnában százados és fejedelmi „ex voto“-k udvarolják az erekiyét; legkülönösebb azonban ezek közt az a zord tekintetű, fekete ércszobor, mely egy sötét göthív alatt térdel ott a háttérben. A rettenetes Vas-Báró ez, a krónika hirhelt Joannes de Fer-je, kit a spanyolok Don Juan de Hierro-nak hívnak. A szobor kezét imára kulcsolvák, s a kenek arc szemel bűnbánóan, szinte rettegve tapadnak az erekiyelárára, — a páncél-derék körül, bár csepümadzagga foszolva, még miadig ott lóg a penitencia hétgörcsös kötele... Érdekel a történet, annyival is inkább, mert kérdésekre az apáca csak háborodottan vetett keresztet és a világot se merte volna elmondani. Felmentem a városházára s annak könyvtárában aztán az Alcalde átadta nekem a Geronimo de Avalós eredeti, kéziratos latin krónikáját. A következőket tudtam meg belőle:

A krónikás mindenekelőtt hosszan és ke-netteljesen foglalkozik magának a város védő-szentjének a szívépítő históriájával. Szent Theo-dolinda egy visigóth hercegnéasszony volt, szép és ifjú, olyan mocsoktalanul széke fű-tökkel, mint a hajnali nap derengése a Sierra Morena mögött. Itt élte le szent napjait ebben a fehér spanyol városkában, s élete, melyet ma már csak akkor értünk meg, ha a hit mécese-it mind meggyújtjuk a szívünkben, — telve volt Isten ujjának az aranyos irásával. Bár po-gányoknak született, már kis korától fogva szerette az Istennek kedves magányosságot; megvetve a gyermekek játszó vigasságát, egyedül szeretett bolyongani az erdőben, ahol is nem virágokat szedett ő, hanem a senkinek sem kellő sze-gény töviseket s ezekből font széke fejére tu-lajdon olyan szomorú töviskoronát, amilyennel Krisztus urunk ment fel a Kalváriára. Tizenöt éves korában egy tavaszi napon végre meg-szállta őt az igaz ihlet: ahogy a királyi palota udvarán állott s még hínékiül vak szemével felpillantott volna az égbe, galambok repültek el felette s e hirnőkök egyike, a leghivatottabb a kisasszony vállára szállott. Szárnyaival éb-resztően verdeste pihető keblét s valamit su-gott a fülébe... Egy jámbor remete, kit épp akkor a paleta mélyében fogva tartottak, a börtön ablakából megmagyarázta a csudát, — ő keresztelte meg nemcsak Theodolindát, hanem felséges szüleit is és velük egyetemben az összes barbárokat. Mert az a fehér galamb, mint ezt az egyház doktorai ezer év múlva napnál fényesebben bebizonyították, nem volt más, mint tulajdon maga a Szent Lélek... Nos, e nappal kezdődik meg a szent leányzó-nak csudákkal teli új élete: azonnal tudott li-thurgikus latin nyelven beszélni. felsőbb su-gallatra nyomban elmondotta a Paternostert s apostolként magyarázta szüleinek a Szent Há-romság titkát. Megalapította ezt a monostort, melynek apácái ma is őrzik Szent Kezét, s rö-vid életében több mint kétszer-két ezer em-bert gyógyított meg keze érintésével, ugymint nyavalyatörőseket, kábákat, sántákat, vakokat és belpoklosokat. Amerre járt, virágok nyíltak utána, még a kopár sziklák is, aminthogy a hit láthatatlan virága nyílt ki szaval nyomán még a legsivárabb pogány lelkekben is. És mi-

vel az Isten oly igen nagyon szerette, hát ha-mar magához is vette őt, ugymint huszonegy éves korában.

— Az anyaszentegyház nem soká, habozott a „processus canonisationis“-al. És igaza volt, mert az a csudás erő, amely Szent Theodolinda-ban lakozott, halálával nemhogy kipadt volna szívéből, hanem csak annál jobban meg-erősödött. Erekiyévé avatott Szent Kezéhez azontul is ezzével jártak a zarándokok gyógyu-lást keresni és senki tőle soha csalódottan nem távozott. A múlt századokkal híre egyre nőtt s a kereszties hadjáratra induló fejedelmek: az angol, francia, spanyol, lengyel és magyar ki-rályok a monserrati Fekete Szűzön kívül a Szent Theodolinda emlékét s az ő városát halmozták el legdrágább kincsekkel. Rohamo-san gazdagodott ez a városka s lakossága, szil-vében jámbor lévén, csakhamar belátta, hogy nincsen Istennek kellemetesebb foglalkozás az ájtatos imádozásnál. Nem is üztek ők sem ipart, sem más egyéb munkát nem végeztek, csak Istennek az ő imádságos kerijét mivelték s megelegetten vagyonosodtak a zarándokok adományából.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Termés a radnai járásban. Az idei ked-vező időjárás folytán a vetések az egész járás-ban — kevés kivétellel — jól állanak. A buza aratása néhány nap múlva már bevégeződik. A múlt évi eredményhez képest mennyiségileg több lesz, holdankint átlag 8—9 métermázsa várható, minőségileg azonban a múlt évihez képest hátra maradt. A Maros mentén ugyanis az éjjeli lehűlések következtében gyakori köd volt és rozsa mutatkozik, további itt-ott a nagy hőség következtében a szemek kissé ősz-szesszódtak. A tengeri-vetések az egész járás-ban a legjobban állanak s ha valami elemi csapás nem éri, bő termésre van remény. E-ő néhány nap múlva kívánatos volna. A bu-go-nya, bab, valamint a többi kerti vetemények a május és június havi bő esőzések folytán igen jól fejlődtek és kielégítő termést ígérnek. A gyümölcsfélék közül alma és körte májusban még szépen mutatkozik, de a bekövetkezett esős idő alatt sok fergesedve lehullott, vala-mint helyenként (Kapruca és Soborsin vidékén) a jégeső is okozott számbavehető kárt, úgy hogy eddig már csak közepes termés várható. Szilva alig lesz. A fák, melyek az Idén gyö-nyörűen virágoztak s bőséges hozamra nyuj-tottak kilátást, pár hét alatt a hernyóktól le-kopaszta, kiszáradt fákhoz hasonlóan állottak. Ha a lakosság több gondot fordított volna a hernyók pusztítására, bizonyosan megmaradt volna valami. Az egész járásból csak Radna és Solymos vidékén lesz közepes szilvatermés, de csak a nyári szilvából, besztercei szilva az egész járásban elenyészőleg kevés lesz. Dió az egész járásban bőven mutatkozik, úgy hogy évek óta nem volt oly bő diótermésre kilátás. A járás szőlőtermő vidékein igen jó szüretre van re-mény.

— Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1906. évi július 1-től 15-ig. Személyszállítás 1906. július 1-től 15-ig 30738 személy, bevétel 5914 korona 10 fillér, 1905. július 1-től 15-ig 28525 szö-mély, bevétel 5481 korona 10 fillér, 1906. ja-nuár 1-től július 15-ig 280657 személy, bevétel 56909 korona 20 fillér, 1905. január 1-től ju-lius 15-ig 289288 személy, bevétel 54659 ko-rona 90 fillér. Teherszállítás 1906. július 1-től 15-ig 2922640 kilogram, bevétel 3091 korona 87 fillér, 1905. július 1-től 15-ig 1904900 kilo-gram, bevétel 2287 korona 15 fillér, 1906. ja-nuár 1-től július 15-ig 8984620 kilogram, be-vétel 89625 korona 29 fillér, 1905. január 1-től július 15-ig 25674180 kilogram, bevétel 29466 korona 98 fillér.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 21.

Amerika 3/4 olcsóbb. Kínálat és vételkedv korátolt. Békelt 20,000 métermázsa buza valamivel olcsóbb áron. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.50—7.51
Aprilisi buza 1907-re	7.79—7.80
Rozs októberre	6.38—6.37
Tengeri júliusra	6.28—6.29
Uj tengeri 1907-re	5.31—5.32
Zab októberre	6.49—6.49

Zariát 5 órákor:

Buza októberre	7.45—7.45
Aprilisi buza 1907-re	7.75—7.76
Rozs októberre	6.37—6.38
Tengeri júliusra	6.30—6.31
Uj tengeri 1907-re	5.31—5.32
Zab októberre	6.54—6.55

Irányszat szilárd.

Zdrul 5 órákor:

Oszták hitelrészvény	664.60
Magyar hitelrészvény	801.50
Leszámitolóbank részvény	512.—
Rima-Murányi vasút részvény	568.25
Oszták-magyar államvasuti részvény	671.25
Közuti vasút	581.—
Városi villamos vasút részvény	317.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	9.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban	10.—

NAPIREND.

Július 22. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Mária, Mag-dolna. — Protestáns naptár: Magdolna. — Görög-keleti naptár (július 9.): Pankrác. — A nap két 4 óra 24 per-ekor, nyugszik 7 óra 48 perekor.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Arad-ra küldött távirati szerint, a mai napra a következő idő-járás várható: Változékony, meleg, keleten sok helyütt csapadék, zivatarok.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 21. —

Magyar elrendül: Öreg nehéz páronként 400 kilo-grammon felüli sulyban 115—116 fillérig; öreg közép pá-ronként 300—400 kilogram sulyban — fillérig; fia-tal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 122—123 fillérig; fiatal közép páronként 351—320 kilogram-mig terjedő sulyban 124—125 fillérig; fiatal könnyű pá-ronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 127—128 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 125—127 fillérig; közép páronként 240—260 kilo-grammig terjedő sulyban 124—126 fillérig; könnyű páron-ként 240 kilogrammig terjedő sulyban 126—127 fillérig.

Sertéslelés: Július 17. napján volt készlet 55,403 darab, július 18. napján főlhajtott —55 darab, július 18. napján elszállított 543 darab, július 19. napján maradt készlet 54,924 darab.

A hiszti sertéslelés irányszata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— Július 21 —

Fehér Kereszt szálloda. Barta Ödön orsz. képviselő Budapest. — Komjáthy Béla képviselő je-lölt Budapest. — Mártony Lajos főgimnáziumi igaz-gató Szamosújvár. — Debreczeni Károly gyógyszer-rész Békés. — Halász Aladár dr. ügyvéd Budapest. — Kohn Ede kereskedő Budapest. — Humschachner N. birtokos Grác. — Sajtos Iónka hivatalnoknő Bu-dapest. — Sobering Müller Gyula Budapest. — Gergely Ignác plébános Gyulafehérvár. — Ozv. Ohleszter Frigyesné Gyulafehérvár. — Stern Ludvig utazó Prága. — Kürti Kornél utazó Budapest. — Engelmann Armin utazó Budapest. — Goldarbeiter Alex utazó Bécs. — Szemes Henrik utazó Budapest. — Abelszberg Miksa utazó Bécs. — Presser Hen-rik utazó Budapest. — Weisburg Emil utazó Buda-pest. — Járni Dezső utazó Szeged. — Meszitics Ferenc utazó Budapest. — Kempfner Béla utazó Temesvár. — Frensd Ignác utazó Bécs. — Volfranz János utazó Diószeg. — Viegner Dezső utazó Bu-dapest. — Keller Miksa utazó Barmen. — Ravier-bak Rudolf utazó Bécs. — Tretteff Ferenc utazó Bécs. — Rothfeld Mór utazó Budapest. — Hirschler Maus utazó Budapest. — Löwinger Mór utazó Vác. — German Frigyes utazó Budapest. — Dickstein Salamon utazó Budapest. — Sági Elemér utazó Kecskemét.

HACKENDRE okleveles építész és építő-mester

műszaki irodája ARAD, Kápolna-utcza 4. szám.

Az aradi választás.

Támadások jobbról-balról. — Müllerék a Komjáthy-pártról. — Komjáthyék Müller ellen. — A Fényes-párt és a vasutasok. — A negyedik jelölt. — Programbeszéd napja. — Képviselek érkezése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 21.

A holnapi vasárnap a programbeszéd napja lesz. Három jelölt tart nagy beszédet: Müller Károly délután Gájban, Komjáthy Béla délelőtt a Fehér Keresztben, Fényes Samu dr. este a városligetben beszél. Lejön egy csomó képviselő is agitálni. Szóval zajos lesz a holnapi vasárnap, annál zajosabb, mert a választási mozgalmak hullámai már ma is szenvedélyes erővel csapkodtak. Támadások hangzanak el jobbról is, balról is, szapulják az egymás jelöltjét, ami vele jár ugyan a korteskedéssel, de mégse okvetlenül muszáj.

Ma különben megsaporodott a jelöltek száma is: fellépett negyedikül Orosz Lajos Mátyás, aki a politikát mellőzve, mint a munkások és vasutasok pártfogója lépett akcióra.

A mai nap eseményeiről az alábbi tudósítás számol be:

A Müller-párt.

A függetlenségi és 48-as Müller párt végrehajtó bizottsága ma este kettő órakor a „Jó-pásztorhoz” címzett vendéglőben tartott népes pártgyűlést. Az aradi mandátumért harcba szállott jelöltek közül, mint az a mai gyűlésen is kitűnt, Müller Károly pártja foglalja magában a leglelkesebb, legönzettelőbb választó polgárokat, akik odaszó ragaszkodással dolgoznak jelöltjük zászlaja alatt a győzelemért. A diadal reménye tölti be a nagy és lelkés tábort, amely eléreláthatólag győztesként hozza ki a küzdelemből azt a lobogót, amelyre Müller Károly nevét irták.

A mai pártgyűlésről az alábbi tudósításban számolunk be:

(Válasz egy támadásra.)

Szalay Arnold dr. üdvözlően a megjelenteket, a következő nagyhatású beszédet mondotta: — A Komjáthy-párt ép most tartja ülését és — amint hallok — ép a mi jelöltünket szapulja egyik vezető-emberük: Schwarcz Jenő dr.

Több hang: Abcug! Kristóffy huszár!

Szalay Arnold dr.: Kifogásolja Müller Károly viselkedését, amelyet az utóbbi időben tanúsított. Már pedig épen Schwarcz urnak nem szabadna semmi kivétel valót találnia Müllerben, sem mint pártelőkben, sem mint emberben. Jobban tenné Schwarcz is, ha más ember kritizálása helyett a motorossal foglalkoznék. Önök igen jól emlékeznek a még alig elmúlt időkre. Önök igen jól tudják, hogy Schwarcz Jenő volt az, aki — mikor még szégyen volt tisztességes embernek a kormány elé menni — a Fejérváry-kormányhoz fordult és akit ép e miatt kitessekeltek a pártból.

Föltámadások: Le vele! Abcug!

Szalay Arnold dr.: Jobb lesz hát, ha Schwarcz ur a saját szénáját hozza rendbe. És Schwarcz Jenő dr. volt az, aki néhány társával Aradra hozta Komjáthy Bélát, abból az egyszerű okból, mert azt hiszik, hogy szubvenciót kapnak és mégis csak lesz valami a megfellebbezett motorosból.

Hogy Komjáthy milyen alacsony volt a Kossuth-pártnak, fölvilágosítsa a tegnapiak ki egészítésével még egy politikai hírt olvasok föl, amelyet a Budapesti megjelenő A Nap című liberális függetlenségi újság közölt le. Ime, hallják:

„Az utolsó választásokon hatalmasan megnövekedett függetlenségi tábornak a feladatai is hatalmasan megnövekedtek. Mint a politikai helyzet feltétlen urának, mint uralkodó pártnak kötelessége sorra megválogatni azokat az izéreteket, amelyekért még mint a pudvás hatvanhetes kormánnyal ellenzéke küzdött. A pártnak nem szabad elszédülni, megmámorosodni a hatalomtól és nem szabad belemenni a régi gyakorlatba, hogy a magyar kormány Bécs hűbérese legyen. Eppen ezért, legalább a vezető helyeken abszolút tiszta, tántoríthatatlanul radikális, bátor férfiakra van szüksége a függetlenségi pártnak. S mikor ezt isten tudja hanyadszor konstatáljuk, megdöbbénnel látjuk, hogy a párt vezetősége a megkívántnál sokkal kisebb kritikával és szigorral válogatja meg azokat a férfiakat, akiket kebelébe akar fogadni. Most is Komjáthy Bélát, a titkos paktálót, a legkönnyebben megingatható, bizonytalan hitvallású férfit akarja az aradi mandátummal megajándékozni. Illetőleg Arad nyakára akarják varni. Mint hogy a legerősebb, legbecsületesebb, legfegyelmesebb sereget is demoralizálhatja egy két Ephialtes, aggódnunk kell a függetlenségi táborért néhány nem odaváló ember miatt és a függetlenségi eszmé, a mely Kossuth Lajos nagy lelkéből csodás gyémántként kristályosodott ki, féltetni kell a jószemű és ép lelkiismeretű hazafiságnak. Rendíthetetlen, bátor és küzdelemre kész harcosokra van szüksége a negyvennyolcnak, és nem Komjáthy urra, akit vétek kiragadni a penzios állapotából.”

A fővárosi lapok — fejezte be Szalay dr. beszédét — csaknem kivétel nélkül ilyen irányban írnak. A fővárosból vett értesülés szerint Kossuth Ferenc is úgy nyilatkozott, hogy Komjáthy nem hivatalos jelöltje az országos függetlenségi pártnak és ez a hivatalos jelleg 26-án is be fog bizonyulni. Mi pedig törhetetlenül dolgozzunk, hogy jelöltünk minél lényesebb győzelmet arasson. (Hosszantartó, lelkes éljenzés és taps.)

Szalay Arnold dr. indítványára a következőkkel egészítették ki a vezéris-bizottságot.

Andrényi Károly, Máj János, Nemes Géza, Goldschmidt Sándor, Jellinek József, Guld Emil, Singer Gyula, Jellinek Henrik dr., Krausz Samu, Karczag Jenő, Fixek István, Dengelegy Ferenc, Erdélyi Andor, Lóvy Ignác, Tóth Imre, Baril Ernő, Ilies Zsvikó, Rozsnyay Kálmán, Rozsnyay József, Szendrey Mihály, Berecz Ferenc, Moldován Ödön, Angel István dr., Rámer István, Farkas Ábrahám, Wormsz Antal, Waszits György, Weil Alajos, Romanich Albert, Farkas Ferenc, Mogyorósy József, Ernest Miklós, Borbás Lajos, Hucsko János, Amtmann Lajos, Szondy Béla, Telecsán Milivoj, Böhm János.

Azután Czukor László mondott beszédet. Ha mi — ugymond — Müller Károly mellett küzdünk, nem a zászló becsületéért, hanem Aradváros becsületéért küzdünk. Mert Arad becsülete attól függ, hogy Müller lesz-e a képviselő? Szégyenlenie kellene magát Aradnak, ha importált képviselőt küldene föl a parlamentbe, olyan embert, akinek sejtéme sincs arról, hogy milyenek az aradi viszonyok. Évek hosszú során át küzd a városi törvényhatóságban, ismeri, hogy egyébről ne essék szó, az iparosok ügyeit, bajait, akiknek évekig ügyészük volt. Ugyan ember, aki mindnyájunkat és mindannyiunk baját szívén viseli. Beszédét lelkesítő szavakkal fejezte be.

(Müller Károly beszéde.)

Viharos éljenzés és taps zúgott föl, amikor Müller Károly kezdett beszélni:

— Milyen tisztelt polgártársaim! Azt a humoros közbeszólást hallottam az imént, hogy ha nem lesznek velem megelégedve, beverik a fejem. En pedig komolyan mondom, hogy igenis, verjék be a fejem, ha csak egy árayalatat is más embernek mutatkoznék, mint aminőnek az önök között eltöltött harminc év alatt megismertek. Ismerik a politikámat és én becsületesen megmaradok a következetesség útján. Beszél az előbb Szalay barátom valami kritizálásról, amelyre csak annyit jegyzek meg, hogy én csak abban az esetben kockáztatnék meg kritikát, ha a bíráló alá vett személy is jelen lenne. (Eljenzés.) Ezzel tehát én nem foglakozom.

Áttérek inkább azokra a kérdésekre, amelyeket ma, főleg iparosok részéről hozzám intéztek. En ugyanis legtöbbszörre iparosokkal jövök össze, leginkább közöttük vagyok és hallom tőlük a kifogásokat. Így kérdezték meg tőlem, hogy mi a véleményem az önálló vámterületről? Sajnos, nem tudom, hogy élek-e meg akkor, amikor még egyszer megkérdezik, hogy hát mi is van azzal az önálló vámterülettel? Mert ennek a békének nemcsak a magyar vezényszó, az önálló magyar hadsereg az ára, hanem az önálló vámterület is. Drága béke volt az. És érthetetlen. Erthetetlen, mert mindíg csak azt hallottuk, hogy rossz a vámszerződés. Amelyet t. i. a régi kormány kötött. Ha két hónappal ezelőtt rossz volt a vámszerződés, rossz az ma is, mégis megkötötték. Rendületlenül meggyőződésem volt mindíg, hogy elvitáztathatlan jogunk van az önálló vámterülethez, mindaddig, amíg le nem szerződünk. Amíg tehát meg nem kötötték a vámszerződést, jogunk volt bárminő szerződéshez ragaszkodnunk, s így az önálló vámterülethez is. Ugy látszik azonban, hogy odafönn a diplomata mindennél előnyösebbnek tartották a békét. Én inkább a békét halasztottam volna egy kicsit az önálló vámterületért. Már megmondtam, hogy ezért a békéért, amely dobszóval érkezett meg, nem tudok lelkesedni. Most hiába lármázunk, hogy kell az önálló vámterület. A béke szárnyai alatt odajutottunk, hogy tizenhét évig — és nem tizenötig, mint azt gondolják — nem is lehet az önálló vámterületre gondolni. Megkötötték a szerződést és azaz vége.

Van nekünk véletlenül valami négyszázhatsvanmillió korona tartozásunk, amit azután megszavaztak a delegációban. A magyar delegátusok csak azzal a feltétellel voltak hajlandók azt a tételt megszavazni, ha ellenértékül megkapjuk a magyar vezényszót. Ebből ugyan nem lett semmi, hanem azért mégis megszavazták a milliókat, mert azt mondták a tulajdonlóról, hogy ne zavadjuk meg az áldásthozó békét. Így született meg a béke, nem ugyan mázáért a békéért, hanem mert a négyszázhatsvanmillió hadi költségre kellett. Pedig holmi békekongresszusokon azt beszéltek, hogy száz évig nincs kilátás európai háborúra. Most tehát csináltunk ágyukat, meg egyéb ket és anélkül, hogy szükségünk lett volna rá, mikor majd már fölig kifizetjük, újabb és jobb szerkezetű ágyukat találnak föl és akkor majd olyanokat rendelünk. Inkább más években szükséges dolgokra, költségre kellett volna fordítani ezt a rengeteg összeget. Mi kibírtuk volna ágyunk nélkül is. Az am, csak hogy az öntődeknek öntenen kell, azoknak megrendelés kell, mert a hatalmas és befolyásos részvényesek másfélben nem kapnak tiszteletet. Ezért kell nekünk fizetni, hogy a derekuk is majd beletörök. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

Beszéde további részében Müller Károly a város ügyeivel, bajával foglalkozott. Ha van a városnak — ugymond — mostohán kezelt városrésze, úgy ez a II kerület az, amelyben épen most vagyunk. Ide csak akkor jut valamicske, amikor másból véletlenül felesleg marad. A hídépítés ennek a kerületnek a legna-

gyobb érdeke, amely pedig már tizenöt esztendeje húzódik. Ha valamikor beleszólásom lesz a dolgokba, legelőször is ebben az ügyben járok el, hogy legyen már végre belőle valami. Mert ennek sikerülni kell, csak lelkismeretesen utána kell járni. Kell valaki, aki állandóan fülükbe zugja a hírt. En ebben is, másban is rendelkezésükre állok. Az én ajtóim eddig is nyitva állt mindenki előtt, dolgoztam érdektelenül a jövőben is.

Határtalan lelkesedést keltett Müller Károly beszéde a hallgatóságban, amelynek sorából József Béla mondott azután lelkesítő, buzdító beszédet.

(A két pártól.)

Majd a közönség megnyilvánulásának engedve Benedek Árpád mondott tüzes, s hazafias érzéstől áthatott beszédet, amely frenetikus hatást keltett a választó polgárság körében.

— Ugy érzem magam — mondotta Benedek — mint az a nazerénus, aki ötven esztendőskorában és vallása tálalma szerint azontul nem nyúl többé fegyverhez. Ilyen vagyok én is, amikor azt mondom, hogy letértem arról a mesgyéről, amelyen régi, kedves és tisztelt barátommal együtt haladtam, hogy, amíg ő ellenzéki függetlenségi, én bízom a nemzeti kormányban. Sok veszély között, sok királysértési pör között harcoltam, dolgoztam, rendületlenül a magam útján, egészen addig, amíg oázisra nem jutottunk. De azért most, amikor függetlenségi emberek között kell választanom, szívem mégis Müller Károlyhoz húz. (Leikes éljenzés és taps.)

Hallom, ma becsmérelték az ellentáborban. Én nem követem őket erre az útra, én nem becsmérelem őket. Én csak dicsérettel emlékezem meg az ellenjelöltekről. Elismerem Komjáthyról, hogy derek ember, széles látókörű politikus, aki sokat fáradozott és dolgozott a közpályán. Pényes Samu dr. pedig új, szép és merész ideálok hirdetője és követője. Miért mondják rosszat róluk. Ezzel csak Müller Károlyt kisebbítenem. (Eljenzés.) Más egyéniség ő, mintsem ellenfelei lebecsülésével lehetne csak emelni. Itt élt közöttünk mindig, ők ismerik, miként én, aki nem találom szavakat annak a kifejezésére, hogy ki az a Müller Károly. Ők tudják, kit választanak meg. (Felkiáltások: Eljen Müller Károly!) Van emberek, akik egy-egy csinos nő kedvéért szívesen megcsalják a feleségüket. De csak egy kicsit és néhány órára. Ha Arad cserben hagyja Müllert és megcsalná valamelyik csinos nőt, akkor ez nem egy kicsit és nem néhány órára történne. Akkor őt egész esztendőre szöknék el vele, amikor még se belőlől, se kívülről nem ismeri. Ők nem hagyhatják el Müllert. Nem elég, hogy a táborában vannak, Müllernek apostolokra van szüksége, akik diadalra segítik. Az ugynevezett hivatalos párt azt mondja, hogy Müller pártja elhagyta a pártot. Néhány napig magam is kételkedtem, hogy vajjon nincsen-e igaza a hivatalos pártnak. Abban a pillanatban azonban, amikor Kossuth Ferenc kijelentette, hogy Komjáthy nem hivatalos jelölt, nem haboztam, hanem a cselekvés terére léptem.

És ha körülnézek, azt tapasztalom, hogy a hivatalos pártot itt találom. Mert amikor ezer veszélynek volt kitéve és a kenyerét veszélyeztette az, aki a 48-as eszmékért harcolt, ezeket láttam a küzdők táborában és nem többeket azok közül, akik azóta sompolyogtak oda, amióta függetlenséginek lenni minden jó kulforrás. Nem egy van ott olyan, aki ellenségünk volt, szembeállt velünk akkor, amikor a mai helyzetért harcoltunk, amikor a nemzeti érdekekről volt szó. Ezt a lobogót pedig Müller Károly vitte! (Eljenzés.) Ő követ-

jük, de nem azokat, akik ma a hivatalos lobogót viszik. De nem elég a csoportosulás, menjen elől mindenki, harcoljon és dolgozzék, hogy diadal koronázza küzdelmünket. (Viharos hoszszantartó, lelkes éljenzés és taps.)

Benedek Árpád nagyhatású beszéde után a gyűlés véget ért.

(A programbeszéd.)

A párt egyhangú megállapodása szerint Müller Károly az összpolgárság előtt nem mond programbeszédet, honnan a négy kerületben külön-külön teszi meg a programszerű nyilatkozatait.

Holnap, vasárnap délután 2 órakor gyűlés a Müller pártnak a központi-szülő Salacutcai földszintjén levő pártirodájában. Innen az intéző bizottság kimegy Gálya, ahol Müller délután 3 órakor a községi háza e mondja programját. Hétfőn este nyolc órakor a Nagy János-féle Ujterem-utcában levő vendéglőben, kedden este pedig a Ferenc téren levő János vitelhez címzett vendéglőben tart Müller programbeszédet.

A Komjáthy-párt.

A függetlenségi és 48-as Komjáthy pártban ma szintén élénk élet uralkodott. A párt vezetősége az egész nap folyamán permanenciában volt. Este két helyen is rendeztek agitatorius gyűlést, Komjáthy Béla személyes részvételével.

(A II. kerületben.)

A II. kerületi párt a 888-ashoz címzett vendéglőben gyűlésezett. Egyben Tabakovits György dr. elnöklése alatt újjászervezték a pártot és megalakították az utcázó-bizottságokat.

Félkilenc órakor megjelent a vendéglőben Komjáthy Béla a párt vezetőbetei kíséretében. Komjáthyt a jelen voltak zajos ovációkban részesítették. Ennek lecsillapultával Tabakovits György dr. üdvözölte Komjáthyt. Jelöltünk — ugymond — kiváló tehetségű nagy szerepet játszó férfiu, aki méltó arra, hogy ezt a mandátumot, amely nehéz terheket ró rá, elnyerje. Megválasztásával nagy szolgálatot teszünk a hazának és Arad városának.

Ezután Komjáthy Béla szólt fel. Mindenekelőtt Barabás Bélával foglalkozott. Őt Barabással összekötötték az elvek. Büszke lesz arra, hogy Barabás helyét fogja betölteni. Arad polgárai őt nem ismerik, de ismerik elveit. Most nem szándékozik politikai programbeszédet mondani, de kijelenti, hogy azon nagy feladatok megoldásában, amelyek a törvényhozásra várnak, minden erejével részt fog venni. Harmincegy éves politikai múltja elég garancia erre. (Hoszzantartó éljenzés és taps.)

Schwarz Jenő dr. beszélt ezután. Két kérdéssel akar foglalkozni sans géne és sans frase. Azt vetik a párt szemére, hogy nem helybeli jelöltet állított. A helyi születés nem mindig kvalifikáció arra, hogy valaki képviselő lehessen. Az ellenpártiak kifogásolták azt, hogy a végrehajtó bizottság jelölt és nem a közgyűlés. Ugyanakkor azonban ők — még a végrehajtó bizottság ülése előtt, amikor sejtelmük sem lehetett arról, hogy miképpen a bizottság határozni — kibontották a Müller párt zászlaját. Ha tehát inkonzekvenszál lehet vádolni valamely pártot, úgy az nem a Komjáthy-párt. Ha helyi jelöltet állított a párt, akár Szabó Zoltánt, akár Steigler Alajost, úgy ők mindenesetre meghajolnak volna a párt határozata előtt, nem úgy, mint az ellenfél. A végrehajtó bizottságnak kötelessége volt hivatalosan jelöltet állítani, mert különben számtalan lett volna a jelöltek száma és megtörténhetett volna az is, hogy Müller Károly viszi el a koszort Huszonöt évig dolgozott együtt az ellenpárt jelöltjével. Követője, barátja volt hosszú ideig és most sem ellensége. Azt azonban nyíltan kimondja, hogy ő volt a párt

megrontója. Müller megtette azt is, hogy amikor a párt egy neki nem tetsző elnököt választott, részeg emberekkel dobatta ki a párt tagjait a saját helyiségükből.

Nagy Sándor dr.: En is a kidobottak között voltam! (Derűltség.)

Schwarz Jenő dr.: Mióta Müller elnöke volt a pártnak, minden választás alkalmával arra törekedett, hogy a pártot szétugrassa. A párt egyizben Műleket akarta képviselőjelöltül. Müllernek nem kellett Műlek, ő a néppárti Wenckheim grófot szeretete volna Aradváros képviselőjéül. Akkor, amikor a párt Barabást akarta jelölni, ő másokkal szeretett volna kísérletezni, mert gyűlöli Barabást. Annak a reménynek kifejezésével fejezi be beszédét, hogy a jövő heti választáson Komjáthy Béla neve fog diadalmasan kikerülni az urnából.

Ezután közkívánatra Nagy Sándor dr. orsz. képviselő beszélt. Az ügyvéd kétféleképpen beszélt — kezdte felszólalását — először pénzért (derűltség), másodszor szívből és szeretetből. Most az utóbbi eset forog fenn. Ezelőtt pár hónappal meglátogatta a betegágyban fekvő Kossuth Ferencet. Az ajtóban egy rettenetes erejéről ismert, Pista nevű inas fogadta. Isten legyen irgalmas annak, akit az a legény elagyabugyál. (Derűltség.) Addig könyörgött a legénynek, amíg beeresztette a betegágyhoz, előzőleg azt az ígéretet csikarván ki, hogy csak öt percig marad a vezérnél. Az öt percből azonban több mint egy óra lett. Kossuth melegen érdeklődött az aradi viszonyok iránt. Szóba került a mandátum ügye. Ha a párt úgy fog dönteni — mondta Kossuth — hogy Barabás Béla a budapesti mandátumot tarassa meg, úgy legmelegebben Komjáthy Bélát ajánlanám. Rá nagy szüksége van a parlamentnek a kiigyezés elkészítésénél. Becsületszavamra jelentem ki — mondta Nagy Sándor — hogy Kossuth ezeket mondta. Kérdem, hogy ki van még a parlamentben, aki a vámtarifa tételek megállapításánál oly döntő súlyjal hallathatná szavát, mint Komjáthy Béla? A tarifa-tételek megállapítása a döntő kihatással van Magyarország anyagi boldogulására. A legcsekélyebb hibával kiszolgáltatjuk magunkat Ausztriának. Szónok nem vitatja antipatiával Müller Károly személye iránt, de illő tisztelettel kéri, hogy Müller a három ezer tarifátétel közül csak kétezret is meg tud-e érteni? (Derűltség.) Majd rátér annak a szabadelvűségnek fejtegetésére, amelynek Komjáthy Béla eltáborított bajnoka. Sokan azt mondják, hogy Komjáthy nem ismeri a város ügyeit. Hát nincs az a bonyadalmas ügy, amelyet Komjáthy Béla egyszeri hallásra meg ne tudna érteni. (Eljenzés és taps.) Komjáthyhoz mindig bizalommal fordulhat magánügyeiben, az ő nagy befolyásával mindenkör kielégítette a jogos magánérdekeket is. (Eljenzés.)

(A IV. kerületben.)

Ezután a párt vezérkara Komjáthy Bélával a IV. kerületben levő Ungureán-féle vendéglőbe vonult, ahol már számos vasutas várta őket.

Elsőnek Mittner József kerületi elnök beszélt. Utána Nagy Sándor dr. orsz. képviselő szólt fel és hosszabb beszédben foglalkozott a vasutasok helyzetével. Biztosította a vasutasokat, hogy Komjáthy Béla mint eddig, úgy most is küzdeni fog a vasutasok érdekében.

Komjáthy Béla állott fel ezután szólásra. Azzal kezdte beszédét, hogy nem tenne ígéretet a vasutasoknak, ha múltja nem tenne bizonyosságot álláspontjáról. Már évekkor ezelőtt, amikor még szó sem volt a sztrájkról, a pénzügyi bizottságban hevesen megtámadta az akkori kormányt, hogy nem nyújtanak elég megéltetési eszközt a vasutasoknak, akik életüket

teszik néha kockára a közérdekért. Az államnak a vasutakból van a legnagyobb haszna, illő tehát, hogy azok, akik elősegítik ennek a haszonnak, illő jövedelemmel és kellő biztosítékokkal rendelkezzenek.

Díszegyh József és **Buzás** Ferenc köszönetet mondtak a jelöltnek beszédeért. Beszéltek még **Somló** Ármin dr., **Avarffy** Imre dr., **Domonkos** Lajos és **Seabó** Zoltán.

(Meghívások.)

A Komjáthy-párt elnöksége a következő meghívókat adta ki:

Feikéretnek a IV. kerületi függetlenségi és 48-as párttársak, hogy a kerületi pártszervekedés megejtése céljából vasárnap este 6 órakor a Havancsák-féle „Hétvezérhez” címzett vendéglőben (Sarló-utca) egybejönni szíveskedjenek.

Ugyancsak holnap este 8 órakor újabb értekezletet tart a II. kerületi párt is az Ujterem-utca 31. sz. alatt levő Faragó féle vendéglőben.

A párt holnap délelőtt 10 órakor a Fehér-Kereszt szálló télikertjében **nagygyűlést** tart, amelyen **Komjáthy** Béla elmondja programbeszédét. A nagygyűlésen jelen lesz **Barta** Odön országgyűlési képviselő is több függetlenségi képviselővel, akik holnap reggel érkeznek Aradra.

Délután 3 órakor a Fehér-Keresztben bankett lesz a jelölt tiszteletére.

A Fényes-párt.

A független demokrata **Fényes** Samu dr. pártja, amely agitálásban vetekedik a másik két párttal, ma este **Deutsch** Izsó dr. elnöklété alatt a városligeti csarnokban vasutas-gyűlést tartott.

(Fényes és a vasutasok.)

A gyűlésen kétszáz vasutas és nagy választóközönség jelenlétében **Fényes** Samu dr. a demokrata párt jelöltje volt az első szónok, aki kifejtette azokat az okokat, melyek az elszegényedést a nemzeti elerőtlenedést okozták s kimutatta, hogy az országot csakis a társadalom gyökeres demokratizálása gyógyíthatja meg, mert ez ragadja ki az országot a kiváltságok körmei közül s adja vissza a népmillióknak s csak ez uton érhető el a munka kellő megbecsülése s jutalmazása.

Fényes ezután áttért a vasutasok ügyeire. A vasutasok kezelik az ország vagyonának legjelentékenyebb részét, ők a haladás, a forgalom uttörői, idegszállai a nemzeti termelésnek, mégis a legnyomorúságosabb a helyzetük, minden munkás, minden tisztviselő közt a legelnyomottabb, a legelcsigázottabb. A szegény piritja az embert, a keserűség tölti el, ha meggondolja a keserves vasutas sorsát; nemcsak a díjazásuk állány, hanem a sorsuk rabszolgánál lealacsonyítottabb. Ismerteti az új, — a mostani kormány által előterjesztett vasutas szolgálati pragmatika elveit, melyek még gonoszabb, rabszolgább állapotot teremtenének az eddiginél. És az új tervezet a vasutasok sajtószabadságát, a gyűlékezési jogot teljesen kirtani, — a fegyelmi eljárás által minden vasutast még tehetetlenebb eszközévé tenne a felelősejévé szeszélyének. Mindeme bajoktól csak igazán demokrata politika válthatja meg az országot, a vasutasokat, az összes magyar tisztviselőket s munkásokat. Ezt pedig csak általános titkos választó jog nyomán lehet megvalósítani.

Fényes beszédét lelkes taps és éljenzés fogadta.

Ezután **Ländler** Jenő dr. beszélt, aki fővárosi ügyvéd, a vasutasok szövetségének ügyésze éles kritikát mondott a jelenlegi vasúti igazgatás fölött és ostromozta a felsőbbségnek azt az eljárását, mely a vasúti alkalmazottakat emberi méltóságukban alázta meg s a becsületes

munka jól megérdemelt jutalmát megtagadja tőlük. Ajánlja **Fényes** Samu a vasutasok figyelmébe, mint olyan lelkes embert, aki lelkes szószólója lesz a vasutasok ügyének s diadaira fogja juttatni a vasutasok becsületesen kiérdemelt és igazságos követeléseit.

A jelenlevők általános kívánságára ezután **Turhányt** Pál, a vasutasok országos szövetségének igazgatója emelkedett szólásra. Rendkívül hatásos és gyakori tetszés nyilváníttatás által megszakított beszédében a vasutasok ügyével foglalkozott és beszéde végén a legmelegebben ajánlotta figyelmébe a vasutasoknak **Fényes** Samu dr.-t.

Az értekezletet **Deutsch** Izsó dr. elnök zárta be rövid beszéddel, melyben megköszönte a megjelentek érdeklődését és felhívta őket, hogy **Vázsonyi** Vilmos fogsztatásánál és a holnap esti értekezleten minél nagyobb számban jelenjenek meg.

(Vázsonyi Vilmos és Bródy Ernő Aradon.)

Vázsonyi Vilmos dr. országgyűlési képviselő, az országos demokrata-párt vezére holnap, vasárnap este a gyorsvonattal **Aradra** érkezik. Reggel pedig **Bródy** Ernő dr. demokrata országgyűlési képviselő és **Kadosa** Marcell dr. fővárosi ügyvéd és író érkeznek Aradra **Fényes** Samu dr. támogatására. Mind a három politikus a választás lezajlásáig Aradon marad.

A Fényes-párt vasárnap este a városligeti csarnokban, **hétfőn délután 6 órakor** pedig a Szabadság-téren nagygyűléseket tart, amelyeken **Fényes** Samu dr. kívül **Vázsonyi** Vilmos, **Bródy** Ernő és **Kadosa** Marcell is beszédeket mondanak.

A negyedik jelölt.

A jelöltek száma ma váratlanul megszapordott: **Orosz** Lajos Mátyás, az ismert főitaláló ma föllépett 48-as függetlenségi munkaspárti programmal. Orosznak már párttirodaja és tollal vannak, amelyeket ez a föllírás díszít:

„Eljen **Orosz** L. Mátyás, a munkások és vasutasok pártfogója.”

Orosz pártja, holnap reggel 8 órakor szervekedik a Japán kávéházban, ahol megnyitotta már a párttirodát is. Programbeszédét a jelölt, aki főleg a vasutasok köréből számít szavazatokra, **kedden** délelőtt 10 órakor mondja el a Ferenc-téren.

Hivatalos előkészületek.

A városi tanács mai ülésén foglalkozott a választáshoz szükséges előkészületekkel. Utasította a mérnöki hivatalt, hogy a bárcák kiadásához szükséges sátor felállításáról gondoskodjék. Egyben utasította a tanács **Sarlót** Domokos főkapitányt, kellő számú rendőrség ki rendelésére, nehogy rendzavarások forduljanak elő. Minthogy a választás, tekintettel a pártok számára, izgalmasnak ígérkezik, a főkapitány a legmesszebb menő intézkedéseket fogja megtenni a rend fentartására.

Felfüggesztett aradmegyei jegyző.

(Fegyelmi Főthly Zoltán ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 21.

Az aradmegyei jegyzői karnak — sajnos — gyakrabban vannak olyan szenzációk, melyek kellemetlenül érintik nemcsak a jegyzőket, de magukat a központi közigazgatási hatóságokat is. Most is ilyen kínos ügy foglalkoztatja a jegyzői kart: a **galsai körjegyző felfüggesztése**.

A galsai körjegyzői állás két éve üresedett meg, ugyancsak fegyelmi uton. Akkor **Páris** Gábor világi főszolgabíró fűggesztette fel ál-

lásától **Zórád** Jánost s nagyrészt ez a felfüggesztés volt oka a nagy port felvert Páris-botránynak, melynek során a főszolgabírónak le is kellett mondania állásáról.

A megüresedett körjegyzőségre, mely egyike a legjövődimezőbb jegyzőségeknek Aradmegyében, hosszabb ideig tartó üresedés után meghirdették a pályázatot, melynek mintegy 30 résztvevője akadt. Legnagyobb meglepetésre a választás egy fiatal ember, **Főthly** Zoltán győzelmével végződött, holott a Főthly neve csak közvetlenül választás előtt került forgalomba. Azelőtt Gyorokon volt segédjegyző néhány esztendőig s kevéssel azelőtt végezte csak el a közigazgatási tanfolyamot. Főthly kevéssel galsai jegyzővé való választása után meg is nősült.

A napokban **Faragó** István világi főszolgabíró a fenhatósága alá tartozó jegyzőségekben általános hivatalvizsgálatot tartott, melynek során a galsai hivatalt is megvizsgálta. A vizsgálat súlyos hivatali mulasztásokat, rendellenességeket és kezelési szabálytalanságokat derített ki, ugyancsak, hogy a főszolgabíró **nyomban felfüggesztette állásától Főthlyt** s egyben megindította ellene a **fegyelmi vizsgálatot**.

Főthlyt az eddigi adatok szerint csak hivatala elhanyagolása és némi könnyelműség terheli, vétkes pénzkezelésről, vagy hasonló visszaélésekről azonban szó sincsen.

Faragó István főszolgabíró, a tegnapi nap folyamán a fegyelmi ügy összes aktáit beterveztette az alispáni hivatalba, ahonnan a fegyelmi választmány elé fog kerülni a dolog.

Főthly felfüggesztése tartamára **Argyelán** Elek kerüli jegyző helyettesíti.

A nagy forradalom.

Katasztrófa küszöbén.

A cár menekül.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 21.

Az orosz táviró-cenzura nem engedi meg a tiszta áttekintést, de a részben összefüggéstelen és ellenmondó jelentések végösszege nem lehet más: a katasztrófa küszöbön áll és a helyzet veszedelmesebb, mint valaha.

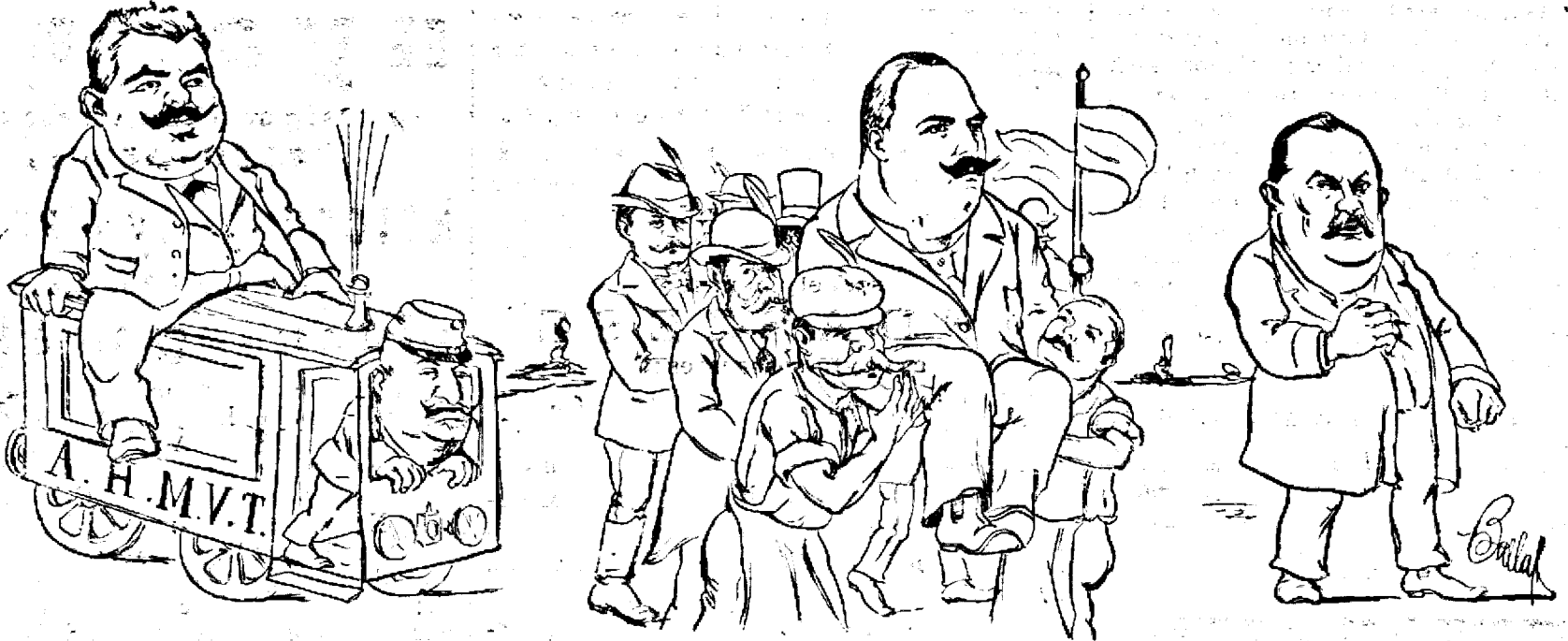
Pétervár és környéke katonai táborhoz hasonlít. A legképtelenebb hírek cirkálnak. Köztük, hogy Kronstadtban kitört az eddig nagynehezen visszatartott tengerészforradalom és **Trepov** elutazott Péterhofból, hogy a **cári család elköltözését Livádiába előkészítse**. A különvonat állítólag készen áll és a pályatesteket gyalogosok és dragonyosok őrzik. A legutolsó percben az izgatottság csillapodott arra a hírre, hogy a дума az agrárkérdésben olyan szövegű kiáltványt fogadott el, mely a népet mérsékletre inti. Híre jár, hogy **Goremkint** sürgős táviratban Pétervárra hívták, hova a legközelebbi vonattal elutazik.

Mai távirataink még a következőket jelentik:

Páris, jul. 21. A francia kormány ma titkos táviratot kapott Pétervárról, amely a kormány körében **óriási konsternációt** keltett. Attól tartanak, hogy **Oroszország óriási katasztrófa küszöbén áll, amely a Romanov-dinasztiát teljesen megsemmisíti**.

ostroma.

nyomán.

zérémenek: Komjáthy Bélának nevével.

Gyalogosan érkezék ezután Fényes Samu, mondván: „Majd hozand fegyvereket az ellenség. Ha Schwarz Zsigmond velünk, ki ellenünk?” És rámtatván gyalogos lábaira, szolt: Krisztus urunk is gyalog járt, holottan nékie az Atyauristentől vala mandátuma, míg én csak most akarok kapni Aradtól.

Robogott nyomában gyors biciklijén Steigerwald Alajos, ki maga is ostromra készült, de meggondolá a dolgot, eképen szólva: Minek lennék én képviselő, mikor ugy is más lesz? Nem a szivekben vagyon az én országom, hanem az ipartestületben.

És végül harci dalokat zengedezvén szárnyas lován tört előre Arad Tirtaeusa; a költő:

Avarffi Géza. És dalának hallatára, valamint Orfeuséra, még a legszelidebb birkák is megvadulának. És kérdezek tőle: Géza, kell mandátum? És ő felel: Minek nekem a ti mandátumotok, mikor én király vagyok: a költőknek királyuk. Füttyök én rátok, mivel engem homlokon csókolt a Muzsa. És ha nem tetszik: vegyetek be nyolevan gramm kinint.

Gyula, az akkori vitarendező bizottság elnöke és azt mondja:

— Te most beszélni fogsz a cukorjavaslatról.

— De kérek, szabódtam én, nem készültem a beszédre, nem beszélhetek ma.

— Mindegy, felelte Justh, aki mára elő volt jegyezve, nem jött el és így neked kell beugornod.

— Hát jó, mondtam, csak hazamegyek a javaslat kinyomatott példányáért, amelynek szélén jegyzeteket csináltam.

— Hohó, nem úgy van, te itt maradsz majd elmegegyek én érte.

Justh kocsiba vágta magát, elment a lakásomra, és elhozta a példányomat utitaskámmal együtt. Közben szólásra hívtak föl és én természetesen beszéltem, elmondván mindazt, amit a cukorról valaha csak elvastam és hallottam. (Megjegyzem, hogy a feleket kávéba egy és a teába két kocka cukrot teszek.) Nagy derűtséget keltett ezután, amikor Justh magasán lobogtatva átnyújtotta a táskámat és én ott a Ház színe előtt kirakosgatván, előszedtem a törvényjavaslatot, amelyhez jegyzeteim alapján már nagyobb készültséggel beszélhettem.

Főszóalásom közben, a befejezés előtt — ugy egy óra tájban — az ellenzéki tábor igen lelkesen éljenzett és tapsolt, egyik képviselőtársam pedig megjegyezte: Kár, hogy mándjárt vége lesz. Ekkor a hátam mögött fűl Justh fölkiáltott:

— Dehogy van vége, eltart ez a beszéd még két óráig is!

Meglepődve hátrafordulok és kérdően is, meg szemrehányóan is ránézek Justhra. De ő a legnagyobb flegmával csak ismételte, hogy de bizony ki beszéltem az ülést.

Roppant meleg nyár derekán voltunk és a régi országház üvegterete alatt csak ugy fűt az embernek feje. De mert a vitarendező bizottság elnöke rám parancsolt, hogy ki kell beszélnem az ülést, meg kellett hajolnom az utasítás előtt és még egy óra hosszat végigbeszélni az ülést.

Kaptam is érte szép ovációt, Bartha Miklós pedig vezércikket írt a készülődésről elmondott beszédemről, többek között elmondván, hogy mint tikasztó forráságban a jólékony záporosó, ugy hatott a beszédem az ellenzéki lankadt, de ki artó táborára...

Az elveszett leány.

(Az élet mélységeiből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 21.

Maupassant tollára volna méltó ez a kis rendőri krónika — egész tragédia. Egy iparoscsalád följelentésére a szegedi kihágási bíró tárgyalást tartott egy olyan ügyben, amely szomorú tanúbizonysága annak, hogy milyen rejtelmes és büdös eszközökkel terjesztik a nagyobb városokban az erkölcsi mételyt. A följelentő családnak az volt a panasz, hogy egy lelketlen asszony elcsábította az ő leányukat, két hélig fogvatartotta és amikor a félrevezetett, megrontott és szerencsétlenné tett leány szabadságát visszaadta, akkor már az ő leányuk is abban a minden ellenőrzés nélküli éjjeli pillangóseregben volt, amelyből nem menthető ki többé senki.

Az iparoscsalád már hetekkel szelődött följelentést tett a rendőrségnél, hogy Erzsébet nevű leányuk eltűnt hazuról. A rendőrség kereste a leányt, felkutatták a város leggyanusabb mulatóhelyeit, de sehol nyomára nem akadtak és megerősítette azt az aggodalmat, hogy a leány a Tiszába ölte magát. A rendőrség köröző levelet is adott ki és értesítette a Tiszamenti hatóságokat.

A leány fivére tegnap este a Széchenyi téren sétált s amikor a törvényszéki palota felé befordult, ahol esténként vig hancurozással jelentkeznek a rendőri fegyelmet nem ismerő éjjeli pillangók, egy vihángoló csoportból felismerte eltűnt testvérének hangját. A fiatalember rögtön odalépett a csoporthoz és megdöbbenéssel látta, hogy a könnyűvérű aszfalttündérek között van az ő testvére is. Amikor a leány észrevette, hogy felismerték, el akart menekülni, de a bátyja utána iramodott, megfogta a karját és nem eresztette el. De a leány semmi áron sem akart hazamenni. Végül is fivére egy rendőrt hívott segítségül, aki a teljesen elvakult leányt előállította a rendőrfőkapitányságnál.

Itt a leány elmondotta egész regényét, amely nem valami épületes historia a nagyvárosi élet rejtelmeiből. N. Balog Teréz édesgette el hazuról s amikor a leány minden ellentállását ringy rongy ajándékokkal végképp leszerelte, kiküldte az utcára, hogy most már értékesítse azt, amit megtanult. Szűcs József kihágási bíró felelősségre vonta N. Balog Terézt, akit ötnapi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítél. Az asszonyt azonnal bezárták, bűnőnek írtalt pedig átteszik a kir. ügyésszékhez, ahol személyes szabadság megsértése miatt vádat emelnek ellene.

SPORT.

Arad új vívómestere.

— Falchetto Ettore. —

Az olasz vívóiskola, a római akadémia egyik kiváló tanítványa: Falchetto Ettore fog letelepedni városunkban szeptember hó 1-én s mint az Aradi Atlétikai Klub vívómestere fogja szolgálni a sportnak a legjelesebbikét.

Falchetto Ettore az olasz és francia nyelv mellett érthetően bírja már a magyar nyelvet is. A római vívóakadémiát 1908-ban kitanulással végezte s annak elvégzése után Santelli Italó budapesti olasz vívómester meghívására Budapestre jött, ahol három évet mint a jeles mester segédje töltött el s szerzett magának kiváló pedagógiai gyakorlatot a tanításban. Santelli Italó ajánlatára lépett az A. A. K. elnöksége a jeles fiatal mestertel megegyezésre, mely szerint tagjal oktatására a klub által tett ajánlatot elfogadta s ez év szeptember hó 1-én Aradra költözik.

Falchetto Ettore már is bírja a legkiválóbb mesterek ígéretét egy Aradon rendezendő Vívóakadémián való részvételre, melyet az Atlétikai Klub fog rendezni azért, hogy mestereinek módot és alkalmat nyújtson városunk nagyközönsége előtti bemutatkozásra.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Nyílt levél

a lóvasúttársaság igazgatóságához.

Aulirottak, az aradi vaggongyár tisztviselői, azon tiszteletteljes kérelmet intézzük a lóvasúttársaság igazgatóságához: méltóztassék oda hatni, hogy az u. n. lórik, amelyek szemet, kőbányai sőt és szálakat szállítanak a városba, ne indíttassanak úgy, miként eddig rendszeresen, éppen déli 12 órakor, a lóvasúttársaság telepéről, hanem lehetőleg délután 1 óra körül, amikor utas a lóvona okon ugrás alig van. A jelenlegi állapot annyira bosszantó, hogy kénytelenek leszünk a lóvona használatáról éppen e miatt lemondani. Reméljük, hogy tiszteletteljes kérelmünk meghallgatására fog találni Önökkel, amlért már előre is köszönetet mondunk.

Az aradi vaggongyár tisztviselői.

* Az ezen rovat alatt közölt leveleket nem vállal felelősséget a szerkesztő.

NYILTTÉR.*

Ne vásároljanak selymet,

mielőtt a mi jótállással szolid, csodálatosan szép fekete, fehér és színes ujdonságainkról mintát nem kérnek. 3774

Különlegesség: Selyemszövetek menyasszonyi béli, látogató és utcai ruhára, blousra, bélsére stb. méterenkint 1 kor. 15 fillértől 18 koronáig.

Mi direct magánfeleknek adunk el és kiválasztott selyemszövetet vám- és portómentesen a lakásra szállítjuk.

Schweizer & Co, Luzern U. 52. Schweiz.

Selyemkelme kivitel. — Kir. udv. száll.

Dr. Vadász Armand

ügyvédi irodáját

1812

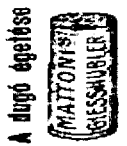
Szabadság-tér 21. sz. a.

(Lengyel Testvérek-házba)

helyezte át.

Bortivóknak a bor keveréséhez!

MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
SAVANYUVIZ

közömbösíti
a bor savanyúságát,
hisz kellemesen pezsgő.
Nem festi a bort.

A Maros-utca és Erzsébet-körut sarkán épült teljesen új bérpalotában

1906. év november elsejére

több modern földszinti, emeleti és másodemeleti nagyobb és kisebb családi és garzon lakás

továbbá

1640

egy raktár és egy üzleti pincehelyiség

kiadó.

A lakásokban gáz- és villanyvilágítás, fürdőszobákban gázkályha.

Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Sugár Jenő ügyvédi irodája Arad, Atzai-Peter-utca 8. szám, I. em. — Ugyanott a tervek is megtekinthetők.

Egészség

az ember legdrágább kincse, melyet őrizni és ápolni kell és csak úgy tartható fenn, ha a testet mindenféle betegségektől óvjuk, annak rugékonyságát előmozdítjuk, mely célra a legelőkelőbb orvosok a kitűnő eredménnyel kipróbált székely havasi

INDASZESZ

gyógyfű-sósorszeszt

ajánlják, mint oly szert, amely a testet üdíti és frissíti, az izmokat edzi, rugékonyságukat előmozdítja és fokozza. Megszünteti a bágyadtságot, fejfájást, náthát, tagszagadást, enyhíti, sőt legtöbb esetben meg is szünteti a csuzos (reumatikus) bántalmakat. Kapható 2 és 1 koronás üvegekben mindenütt. — Készíti Balázsovich Sándor Koronagyógyszertára Sepsiszentgyörgy. 3719

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1906. július 21-én.

ÜRESEDÉSBEN LÉVO ÁLLASOK:

Irodai gyakornokok kerestetnek. Helybeli műszaki üzlet részére gyakornok. Helybeli előkelő cég részére segédkönyvelő. Vidéki rőtös- és divatáru üzletek részére segédek kerestetnek. Az üvegáru szakmában jártas segéd azonnali belépésre kerestetik. Utazásra is alkalmas, mérlegképes könyvelő kerestetik; a liszt szakmában jártas előnyben részesül. Aradi cipőüzlet részére segédet. Aradi játék rövid- és férfi divat üzlet részére két segédet. Vidéki fűszer és rőtös áru üzletek részére a szerb nyelvben jártas segédek. Több vidéki rőtös és vegyesüzlet részére a német és román nyelvet értő segédek. Vidéki fűszer és csomagó üzlet részére fiatal ügyes segédet. Vidéki vaskereskedések részére több ügyes segédek.

ALLÁST KERESOK:

Irodai gyakornokok állást keresnek. Kereskedelmi végzett egyéneket irodai alkalmazásra ajánlunk. Utazói vagy raktárnoki állást keres óvadékot nyújtható egyén. Irodai teendőiben jártas kisasszony szerény feltételek mellett állást keres. A fűszer és rőtös-áru szakban minden igényeknek megfelelő segédek. Mérlegképes könyvelő, magyar-német levelező fél napi könyvelési órát keres betöltésre. Vidékre a tót nyelvben jártas, rőtös és rövidáru szakmabeli segéd. Vidéki fűszer és vegyesáru üzlet részére románul tudó segédet.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.

381

Keppich Zsigmond,
elnök

A fürdőző nyaraló

közönség szives figyelmébe ajánlom
80,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,
melybe következő
ujdonságok érkeztek!

Schröder: A hazugságok városa, Esmerard: Egy párisi Lorett, Lux: A mire születünk, Hedín Sven Ázsia sivatagjain keresztül, Gáspár: A föld körül, Délamerika, Nyugat-India és Afrika, Farkas Imre: Csipk. fátoly, Madzsar: Nevelőben, Ouida: Ariadne, Corelli: A sátn keserű, Manda: Világ folyása, Magnay W: Zorka gróf, Szomaházy: A méltóságos asszony, Eötvös K.: Nagyokról és kisinyekről, Harc a nemzeti hadseregért, Jókay nemzetség, Szilágyi és Káldy, Várady: Édes otthon, Szemere: A mi mindenél erősebb, Kaffka: A gondolkodók, Cherbuliez: A pillangó, Pemberton: A szépség doktora, Falk Zs.: Mindennapi történetek, Szabó B: Borus napok.

Németben: Lehne: Finsamkelt, Schwabe: Bleib' jung mit e Seele, Hillern: Ein Arzt der Seele, Mizee Bledenbachs Erlebnisse, Die Beichte einer weissen Afrikanerin Stillebauer: Aus freudlosem Hause, Stratz R.: Gib mir die Hand, Zapp: Rhenania seis Panier! Terrère: Kulturmenschen, Adams: Bekenntnisse einer Frau, Domina Mea: Wanda, Erhard: Zwischen Havel u. Spree, Del-da Gracia: Elias Portolu, Gersdorff: Stolze Herzen, Durch Kampf zur Kroat, Bret Harre: Auf der siten Fährte, Männertreue, Von einer Toten: Tagebuch einer andern Verlorenen, — Peard: Mademoiselle, Ouida-Farmor, Benson: Dodo, Busse: Die Referendarin, Schnitzler: Der Ruf des Lebens, továbbá számos francia és angol ujdonság.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill., vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenként 14 fillér.

Legújabbak: Fráter: Ott a hol a Maros vize, Táber: Elmegyek a templom mellett, Barna: Mádi Zsidó, Bitter: Két magyar dal, Zerkovitz: Rózsaromán, Volt nekem egy kis barátom, Heilmesberger: Die drei Engel, Moret: Moonlight, Kondor: Tulipán csárdás, Marthon: Madár Matyi, Zerkovitz: Berger Zsiga, Kató, Szivem szép Katája, Ascher: Koldusgróf, Lehár: Die lustige Witwe, Verő: Lányka, Huszka: Gül Baba, stb.

Confetti és lampionok nagy választékban.

Elsőrendű minőségű, magyar gyártmányú

Ujdonságok!

Levélpapírokból és képes levelező lapokból. Írópapírok s mindennemű irodai szerek igen olcsó árban.

Egész könyvtárak vétele, könyvtárak berendezése és kiegészítése.

KERPEL IZSÓ,

376

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

Minden utánzat vagy utánozmas büntetve lesz.

Egyedül valódi Thierry Balsam

csak a zöld apáca védjeggyel. **Törvényileg védve.** Kiválóan híres és felülmúlhatatlan szer emésztési zavarok, gyomorgörcsök, kolika, katarrus, mellfájás, influenza stb. ellen. 12 kis vagy 6 dupla üveg, avagy egy nagy különleges patenzárral ellátott üveg ára 5 korona bérmentve. 8884

Thierry Centifolia kenőcs közismert mint non plus ultra minden még oly régi seb, gyuladás, sebesülés avagy mindentéle daganat ellen. 2 tévely ára 3 kor. 60 fill. bérmentve szállítva a pénz előleges beküldése avagy utánvét ellenében küldi

Thierry A. gyógytára Pregreda, Rohits Sauerbrunn mellett. Fűzetek több ezer köszönetnyilvánítással ingyen és bérmentve.

Raktárak a következő gyógytárakban: Budapest **Török József** és **Egger Leó** uraknál és **Vértes Lajosnál** Lugoson.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

2121—1906 khsz.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Aradon 1906. évi július hó 5 napján fel fogott 1 drb. tarka kos hátán vö-

rös festéssel mint gazdátlan jószág folyó évi július hó 27 én d. e. 10 órakor a városháza udvarán tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérők készpénzért eladatni fog.

Arad, 1906. évi július hó 13-án.

Rendőrkapitányság.

1868 óta forgalomban Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

aradi kátrányok által ajánlva, Európa legtöbb államában Német-síkerrel alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen lélek pikkely-szűnye, aludni kényszerítő, a bőrt erőtlenítő, ótvár, fagydag, lábzúdat, fű- és székalkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fa-kátrányt csak 40%-al és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Idéni bőrkütegekre való alkalmazását a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyógyos kátrány-szappan az aradói tisztá talamságát elavoltására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegsége ellen felhasználható, mosdó és fürdőszeppan mindennapi használatra való.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

25% glicerín-tartalommal és szappan által. Mint kiváló bőrpótló szer kitűnő eredményt hozhatók belőle.

Berger-féle borax-szappan.

kütegek, napok, meplé, mitesszer és egyéb bőr baj ok ellen.

Arad minden fajnak Tóllér használatát utasítással együtt. A vásárlásnál határozzon meg Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az ill. látható védjegyet és a G. Heil & Comp. cégjelzőt minden címkén.

Kittűntetve díszlelvél Bécsben 1885-ban és aranyéremmel a párisi világiállításán 1889.

Minden egyéb gyógy- és gyógyászati szappan, mely Berger-féle gyógy-szappan, a minden szappanhoz mellékelni használati utasítást is van sorolva.

Kapható minden gyógytárban és hasonló helyeken. Magyarországi Ipraktár: Török József gyógytára, Budapest, Király-utca, Thallmayer és Seitz, Irinyi-utca. Kátrányos Magyarországi Szappan gyógytárakban.

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen, Hajós Árpád és Roxanyay Mátvás Gyógy-szerész uraknál, Vojtek és Welss droguerijában és kapható az összes hazai gyógy-szerházakban. 1027

1888—1906. sz.

Felhívás.

A fegyveradó és vadászati adóról szóló 1888. évi XXIII. t. cz. értelmében felhívjuk Arad szab. kir. város löfegyver tartó közönségét, miszerint fegyveradó vallo-másait 8 nap alatt

a) azok, kik vadászatra nem használható löfegyvert vagy az 5. §-ban felsorolt adómentes fegyvert tartanak; a városi adóügyszálynál,

b) azok, kik vadászatra használható löfegyvert tartanak, a kir. adóhivatalnál annál inkább benyujtsák, mert a fegyveradó igazolvánnyal vagy adómentességi bizonyítvánnyal el nem látott fegyvert tartó felek az 1888. évi XXIII. t. cz. 43. § d) pontja értelmében adó alul eivont fegyverük elkobzásán kívül 20—40 koronáig terjedő jövedéki bírságban lesznek elmarasztalendók.

Arad, 1906. évi július hó 6-án.

A városi tanács.

2845—1906. pm.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél megüresedett és évi 3600 korona fizetés, és 720 korona lakbérilletményvel javadalmazott főpénztárnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás elnyeréséhez az 1888. évi I. t. cz. 18. § a értelmében főgymnászlumi, reáltanodai tanulmányok bevégezése és érettségi bizonyítvány vagy ezekkel egyenrangú kereskedelmi iskola vagy megfelelő katonai tanintézet bevégezése kívánatik meg.

Azok, akik az államszámviteltani vizsgát letették s ezt igazolni képesek, előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények hozzám f. évi augusztus hó 1 ig bezárólag beadandók.

Arad, 1906. évi július hó 10 én.

Institoris,

kir. tanácsos, polgármester.

Nagy fehérnemű raktár gyári árakban!

Fischer Simon Nagyáruházában.

Mindenki igyekezzék a saját érdekében csak FISCHER SIMON cégnél a férfi- és női fehérneműt beszerezni, mert az árak a jó minőséghez képest csodálatos olcsók.

	Forint		Forint
Jó minőségű puha fehér alapu színes voil mellű	férfi ing értéke 1.60 ára 1.25	Jó minőségű színes sephir saját dupla álló gallérral	férfi nyári ing értéke 1.60 ára 1.25
Jó minőségű fehér alapu puha piquet mellű	férfi ing értéke 1.75 ára 1.35	Tiszta cérna színes sephir saját dupla álló gallérral	férfi nyári ing értéke 2.25 ára 1.50
Nagyon finom minőségű fehér puha damast mellű	férfi ing értéke 2.25 ára 1.50	Valódi angol egész finom sephir dupla gallérral	férfi nyári ing értéke 2.50 ára 1.75
Egész finom fehér madipulán gyönyörű szép perceil mellű	férfi ing értéke 2.75 ára 1.75	Nagyon jó minőségű fehér szatin színes himzéssel diszitve	férfi lábbravaló értéke 1.50 ára —.95
Elegáns sima drapp alapu divatos csikos puha mellű	férfi ing értéke 2.75 ára 1.75	Egész finom fehér csikos damaszt sima fehér és színes selyemmel himezve	férfi lábbravaló értéke 2.50 ára 1.50

Nagy választék

női fehérneműekben, férfi és női esőernyők, férfi és női nyakkendők, férfi-, női- és gyermek-harisnyák, férfi és női keztyűkben.

Fischer Simon Nagyáruháza Szabadság-tér 12.

Felvittek tanácsot teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám — Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásait kérjük a hirdetés alatt levő számokra birtokolni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetésnek felvételnek a kiadóhivatalban: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 151.

Ha az olvasóknak minden szó egyszerű beiktatásának ára 4 fillér, utoljára 200-250 fillér. — Családok keresé vagy családok ajánlása apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden bevétel 200 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillért és 1 sorozatú kaphatók lapunk elosztó helyein.

A K I N O K

ismerettség híján

szaktanársra, nevelőre, életrésztőre, könyvelőre, segédre, leányra, gazdaságra, kocsisra, vácselelőre, kertészre, kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakkönyvre, szobaleányra, házi- vagy lodaskoligára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége

A K I

eladni kíván

butort, szőnyeget, kerti, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

A K I

megveszni kíván

birtokot, házat, vadászterületet, halászatot, telket, kocsit, lovat,

A K I

mindenféle vétel vagy bérbevételek eladásából keresel;

A K I

valamely állást betöltési kíván: legelőselelő, szőlőselelő, stb., ha az

"ARADI KOZLONY"

kis hirdetés

rovatait használja.

Ujterem-u. 1. és Flórián-u. 7.

számu jól jövedelmező házak kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítást ad özv. Szuzsán Györgyné háztulajdonos, Ujterem-utca 1. 1798

Uj ház eladó!

Arad, Szekeres-utca 4/a. számu magánház eladó, mely áll 8 szoba, konyha, eléstartó, modern fürdőszobából, csukott folyosó, mosókonyha kézi és fapincze vízvezetékkel berendezve, csinos kis kertcskével szabad kézből könnyű feltételek mellett eladó. Tudakozódhatni Nagykörut áll. tanítóképző intézet, Hajdu Béla háztulajdonos urnál. 1827

Ugyes ruhavarrónő

ajánkozik házakhoz helyben vagy vidékre. Lakása: Arad, Batthyányi-utca 17. 1848

Uzlethelyiség

a zsidótemplom-épületben augusztus hó 1-től kiadó. Bővebbet ugyanott a házmesternél. 1849

Arad megyében

Kovaszinczon, 40 év óta fennálló jóforgalmu fűszerüzlet italmérésel joggal, esetleg 6000 darab temrőképes szőlővel örök áron eladó. Értelmezhetni a tulajdonossal: Petykó Pállal, Kovaszinczon. 1855

Veszek könyvtárakat,

egy-egy könyvet és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izso könyv-, papir- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsön tára, Aradon. 264

Egy 19 év óta fennálló

jó forgalmu péküzlet azonnal bérbe adandó. Bővebbet Kohn Lajosnál, M. Radnán. 1859

Két szobás

utcai lakás kiadó. — Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám alatt.

Ispáni

vagy erdőkezelői állást keresek. 34 éves nős egyén vagyok, 12 évi praxisom van, földműves iskolát végeztem, igényem szerény. Patoky István, Bajóth, Esztergom-megye. 1867

Veszek

urasságoktól használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazóbundákat, háló, ebédlő és más butorokat a legmagasabb áron veszek. Kivánatra vagy levélbeli meghívásra házhoz is megyek. Menczer Márton Arad, Árpád-tér 5. sz. (Izraelita templom-épület.) 848

Lakást keresek!

Öt nagy szobából álló modern lakást keresek a belvárosban november elsejére. Megfelelő egy ugyanennyi szobából álló magános ház is. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők „Kényelmes lakás” címmel.

Más vállalat miatt eladó

Kossuth-utca 54. sz. ház, szép lakásokkal 20 év óta fennálló nagy kádár-műhelyvel teljesen felszerelve szerszámmal, mintegy 2000 akó szép száraz dongafával. Bővebbet ugyanott. 1874

Sisztraktár

kitűnő kemenczével a megye egy jóforgalmu városában, a legforgalmasabb helyen, elszámolásra vagy véglegesen azonnal átadható. Ajánlatok „S” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 1848

Kiadó!

Kacsa-utca 58. számu házban egy kovácsműhely szerszámmal együtt és lakással, ugyanott asztalos szerszám eladó, ugyszintén egy szobabeli új butor és más többféle holmik jutányos áron eladók. Tudakozódni lehet ugyanott. 1782

Egy vizsgázott kazánfűtő

alkalmazást nyerhet Solymos Testvéreknél, Aradon. 1864

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentin kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Aradon, Weltzer János utca. Telefon 517. 285

Eladó

1 valódi új Singer varrógép 80 forintért, 1 használt csinos kisebb Wertheim-kassza. Bildhauer Lajos Orczi-utca 19.

Szalonna, zsír

és minden hentesáru a legjutányosabb napi áron kapható, szalonnasó 50 kilo 5 korona Garai Károly hent s üzletében Aradon, Boczkó utca 2. szám, Háltérrel szemben. 1876

A debreczeni országos szakkiállításán éremmel kitüntetve.

Értesítés!

Van szerencsénk az igen tisztelt vevőinket és a n. é. közönséget értesíteni, hogy a tulajmagasra emelt házberkövetkezésben

üzletünket

július hó 12-étől

Szabadság-tér 14. szám alá

helyezzük át.

Elvünk tovább is tisztelt vevőinket szolid árral és csakis saját készítményű lábbelivel szolgálunk. Mindennemű lábbelleket raktáron tartunk és mérték után készítenk. — Teljes tisztelettel 1865

Az Aradi Czipészek Termelő Szövetkezete

Aradon, Szabadság-tér 14. sz.

Vidéki megrendeléseket a rendelés napján továbbítjuk.

Ház, birtok vétel és eladás, terményközvetítő

kereskedelmi ügynöki iroda

ZEINER IGNÁCZ

Simonyi-utca 6. sz.

a leggyorsabban teljesíti az e téren megbizásokat. 291

Eladó.

Egy teljesen jó karban lévő 4 éves 8 lóerejű első magyar gazdasági gépgyárából cséplőgarnitúra azonnal olcsón eladó. Vevő a cséplést is átveheti Zohn Ádámnál, Ujpanáton. 1838

3 szobás

utcai lakás a belvárosban aug. 1-re kerestetik. Ajánlatok intézendők Nemess Géza czéghhez. 1861

Saját termésű

világosi hegyi-bor eladás

nagyban és kicsinyben.

Fehér ujbort literenkint . 52 fillér.
Schiller (vörös) . . . 56 .
Fehér ó bor . . . 64 .
Fehér rizlingi . . . 80 .
Vörös ó bor . . . 1 kor.
Továbbá saját főzésű, finomított törköly és szilva pálinka lit. 1.60 f. seprő . . . 2.40 f.
Valódi rácz ürmös . . . 1.20 f.

Kapható: 967

Quirini Sándornál

Arad, Aulich Lajos-utca 7. e.

A K I

jó és tartós czipőt akar venni, az forduljon

BALOGH SÁNDOR

uri és női czipészhez

Arad, Boros Béni-tér 19. szám,

hol a legdivatosabb

uri-, női- és gyermekczipők

készülnek a legjutányosabb árral mellett pontos kivitelben.

Javításokat elfogadok s azokat a leggyorsabban eszközölöm.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlani, hogy a gróf Nádasdy-palotában, Forray-utca

U J

órás és ékszer üzletet

nyitottam,

ahol órák és ékszerek a legjutányosabb ár mellett kaphatók.

Ugyszintén veszek zálogcédulákat, tört aranyat, vagy új tárgyakra átcserelem. 1771

A nagyérdemű közönség szilveszterpártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Deutsch Izidorné.

**Műszerész, orvosi műszer, látszer- és kötsze-
részeti szaküzlet**
Andrássy-tér
Kiss palota

e héten megnyilik.

Tisztelettel

1871

DEUTSCH MIHÁLY.

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű
uj áruháza

a József főherceg-uton megnyilt.
24 évig az aréna épületben volt üzletün-
ket a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá
(Müller-házba)

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt
abban a kellemes helyzetben vagyunk,
hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal
olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. é. közönség szíves
pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel
KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 1489

SZÁLLASY ALADÁR

harisnya-kötődéje

Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,
valamint 501

keztük, kamáslik, alsószok-
nyák, alsóingek és minden e
szakmába vágó javításokat.

Női és férfi fejelés 50 fillértől 60—
70 fillérig, gyerekek harisnya 40—50
fillérig, női harisnya új 80 fillértől
egész 1 kor. 40 fillérig, férfi haris-
nya 60 fillértől 1 kor. 20 fillérig.

Magamat a t. közönség szíves
figyelmébe ajánlva és becses part-
fogását kérve, maradtam

kiv. tisztelettel **SZÁLLASY ALADÁR**

Pfeiffer Sándor

vizsgálott kőműves mester, építési
vállalkozó

Arad, Török Gábor-utca 2. sz.

Elvállalok az építéssel terén
előforduló mindennemű

ÉPÍTÉST,

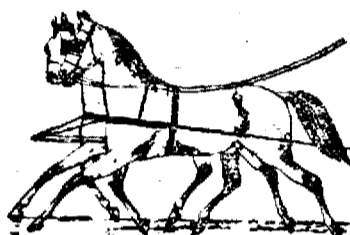
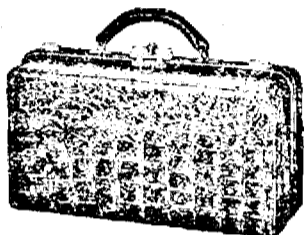
valamint ócska épületek jókarban
tartását. A legmagasabb kőcsont
új építésre kieszközlök. Tervező-
seket a legmodernebb stílusban, va-
lamint költség-számításokat kívá-
ntra díjmentesen készítek.

Tisztelettel

Pfeiffer Sándor.

1348

Uj! Uj! Börönd, bördiszmű, nyereg és szijgyártó üzlet. Uj! Uj!

Gs. és kir.
közshadsereg szállítója.

Szíves figyelmébe ajánlom a t. vevőközönségnek Aradon, Salacz-utca 1. szám alatt
a mai kor igényeinek megfelelően, fővárosi alapon, szakszerűen berendezett

börönd-, bördiszmű-, nyereg- és szijgyártó-üzletem
megtekintését.

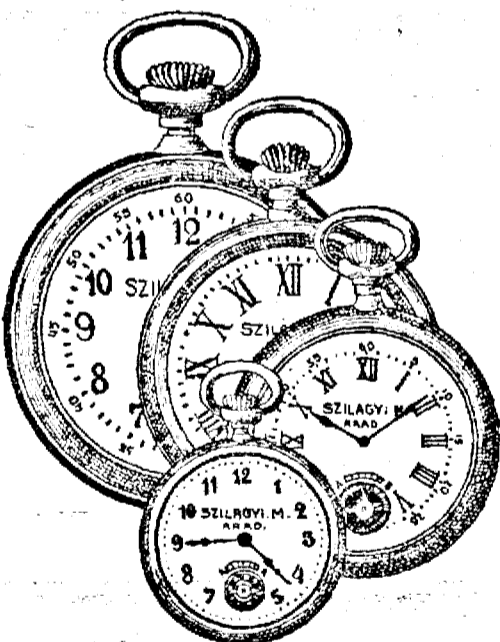
Állandó raktár mindennemű bördönd- és bördiszmű-árakban, kopelő- és igás löszerszármak, letálló-
szerek, lovagló és sportolókban. Teljes tisztai és urai nyeregfelszerelések, stb., stb.
Megrendelések felelősség mellett gyorsan és legolcsóbb árban készíttetnek. 1099

Tessék meggyőződni.

Minden e szakmába vágó javítások mérsékelt áron azonnal végeztetnek. — Mély tisztelettel

Béreczi Pál

Aradon.
Salacz-utca 1. szám.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb

és legolcsóbb

1848

**óra-javító
műhelye**

a színház oldala mellett, Vö-
rösmarty-utca 3. sz.

Raktáron mindennemű órák
3 évi jótállás mellett.

Legújabb szabadalmazott

1854

nadrágvasaló,

mindig kész, a kezeléshöz kevés idő és kis gyakorlat kell, egy-
szer próbálva már az illető meg van győződve és kielégítve,
mert oly pontosan működik és semmi céven nevezendő kárt
nem okoz. Mellézi a kését és halasztást, mert mindig készül van.

Kapható a következő aradi üzletekben: Brunner Béla Szabadság
tér, Szuppl Gyula keztüsnél, Barta Testvér-eknél az aradi cipő-
szek szövetségében, Buchsbaum és Társa cipőüzletében, Fáblán
Sándor egyenruha szabónál Varjassy József utca 2., Fischer Si-
monnál. Fentnevezett üzletekben kellő utastással szolgálnak. Vidéki
megrendelések pontosan eszközöztetnek. Ára: 1 drb 6 kor.

Mayory Sándor

ARAD,
Flórián-utca 10.

**Eladó
egy ház**

kovács-műhely

és szerszámmal.

Azonkívül ugyanott a
házban bogár és
szatler műhely is van.

Czim a kiadóhiva-
talban.

1868

14528—1906. sz.

Hirdetmény.

Az 1906. évi május hónap-
ban engedélyezett italmérések vár-
ható forgalmáról az aradi m. kir.
pénzügyőri biztos által küldött
összeírású jegyzék 7 darab ívét
az állami jövedékről szóló 1899.
évi XXV. t.-cz. 17. §-a és az erre
vonatkozó utasítás 17. §-a értelmé-
ben 1906. évi július hó 23 ik nap-
jától számítandó 8 napra közszem-
lére azzal tesszük ki, hogy azokat
az érdekeltek, névszerint Kurunczy
Mátyásné, Fock József, Antalik Já-
nos, Szűcs György, Winkler Antal,
Fistecz Mihály és Kohn Béla, a kik
italmérési engedélyt kaptak, nem-
csak megtekinthetik, hanem az
azokban kitüntetett forgalmi ada-
tokra nézve úgy nevezettek, mint az
aradi kereskedelmi testület és ipar-
testület is nyújthatnak be a város
fogyasztási adófelügyelőségénél ész-
revételeket.

Arad szab. kir. város tanácsá-
nak 1906. évi július hó 14-én tartott
üléséből.

A városi tanács.

Benoid-gáz a legolcsóbb villágítás

Kastélyok villák, uradalomok, szanatóriumok, kórházak, hotellek, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kassáryák templomok, iskolák, közönségek és kávéházak részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!
Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kiténtetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécska-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

1906. évi budapesti kiállítások-
levéllel kiténtetve.**Nádor Tódor**parketta, mozaik, fényezés és per-
mentesítő máz készítő

(Saját ház.) 1301

Ajánlja saját találmányu évek óta használatban levő kiténtetnek bizonyult **parketta fényezés**, mely szép és tartós színe mellett olcsósága és könnyű kezelhetőségével tűnt ki. A tisztelt közönség figyelmét felhívja, fénymáza használata előtt szívesen ad mindenkinek utasítást a kezelésre nézve. Parketták beeresztését a legutányosabban elvállalja egy helyben mint vidéken. Egyszeri próba mindenkit meggyőz, hogy ne a külföldi rossz fénymázokat használjuk padlók beeresztésére, hanem aradi gyártmány, a Nádor Tódor-féle találmány a legjobb. A Nádor-féle parkett fénymáz bolti ára 2 korona 90 fillér. Ismételadók kedvezményben részesülnek. Hozzávaló kiténtő kefék a legolcsóbb áron kaphatók. Kezelést személyesen bemutatom teljesen díjmentesen egy helyben mint vidéken.

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönségnek tudomására adni, hogy egy

úri és női műcipészeti műhelyt

nyitottam, ahol elvállalok minden e szak-
mába vágó munkákat a legdiszesebb ki-
vitelben hibás lábakra is. Ugyiszintén el-
vállalok mindenféle javításokat.

Levelező-lappal való megkeresésre a
házhöz azonnal elmegyek. 1324

Kiváló tisztelettel

Bodor Béla

úri és női műcipészeti

József főherczeg-ut 18. szám.

Van szerencsém a n. é. közön-
ségnek tudomására adni, hogy a
mal kornak megfelelő

szobrász-műtermet

nyitottam és elvállalok ebben a
szakmában a legújabb stílyu, ugy-
mint: **ornament figura, ugy-
szintén Consul- és oltar-
munkákat a legdiszesebb
kivitelben készítem.**

Kiváló tisztelettel 1554

Abrahám József,

ARAD, Határ-utca 9. sz.

Tisztelt háziasszony! abban rejlik a takarékosság!

Valódi : **Franck**; kávé-pótléknál,
- miután kitünő gyártmány -

hogy: csak **félannyi** szükséges

mint silány és édeskés pótlékokból,

mert minőségben erősebb, szindúsabb, kiadósabb

tehát a használatban olcsóbb amelltt jobbízű a csészében

és nem is igen keserű.

Túl sokat venni nem jó, mert akkor a kávé egy kicsit erősnek
(tetszőleg keserűen) izlene; az éppen úgy van, mint p. o. a sónál, papri-
kánál, ecetnél, olajnál, ha többet veszünk, kellemetlen. —

1899. évi 30. sz. kelt. 12041. számú
magy. kir. miniszteri engedély.

Vegjegy.

Hazai ipar

legjobb kávé-pótlék:

a magyar mezőgazdaság

honos nyersanyagából

gyártva

Franck Henrik fiai által

Kassán.

SCHAEER EDE**BETON-ÉPÍTÉSI ÉS ASZFALT-IPAR VÁLLALATA**

ARAD, Szabadság-tér 10. szám.

Vállalkozik: granitto terazzo, beton- és aszfalt burkolatok, csatornázások, vasbeton-
födémek, víztartányok, gépalapzatok, átereszek, tűzbiztos vasvázás beton-építkezések, nedves-
lakások szárazzá tételére, cement- és műkö munkálatok elkészítésére.

Czement és mozaiklap, cementcső, járda burkolati lap, gipsztábla.

Czement eladás kicsinyben és nagyban.